

RISØR KOMMUNE

ÅRSBERETNING

2014

Risørhuset, kommunens kulturhus, sto ferdig ombygd i 2014. FOTOLIV ØVLAND

VEDTATT AV RISØR BYSTYRE XX.XX.2015, POLITISK SAK XX/15, ARKIVSAK 2013/1092

Vi skal vokse

- gjennom Kunnskap, Regional utvikling og Attraktivitet

1)	Rådmannens kommentar	2
2)	Årshjulet	3
3)	Det politiske år	4
3.1	Generelt.....	4
3.2	Politiske vedtak.....	4
3.3	Politisk organisering	5
3.4	politisk valgte representanter i bystyret	6
3.5	Andre styrer og råd	6
3.6	Utgifter til politisk styring	7
4)	Den kommunale organisasjonen	9
4.1	Organisasjonskart.....	9
4.2	Intern fordeling i rådmannsgruppa.....	9
4.3	Utgifter til administrasjon	11
4.4	Kommunens styringsverktøy	11
4.5	Kompetanseutvikling	12
4.6	Lærlinger	12
4.7	Sykefravær	12
4.8	Internkontroll og HMS.....	13
4.9	Arbeidsmiljøutvalget (AMU).....	15
4.10	Likestilling	15
4.11	Etikk.....	17
4.12	Beredskap.....	18
5)	Økonomisk resultat – vurderinger og kommentarer	19
5.1	Driftsresultat	19
5.2	Renter, Gjeld og Pensjonsforpliktelser	27
5.3	Utlån.....	31
5.4	Arbeidskapital og likviditet.....	32
5.5	Netto og brutto driftsrammer	36
5.6	Driftsenhetene 2014.....	37
5.7	Investeringsregnskapet 2014.....	44
5.8	Tilbakemelding på budsjettvedtaket for 2014.....	47
5.9	KOSTRA.....	49
6)	Utvikling på indikatorer i Kommuneplan 2014-2025	51
7)	Handlingsprogram 2014-17	52

Vedlegg 1: Politiske vedtak

Vedlegg 2: Indikatorer i Kommuneplan 2014-2025

1) Rådmannens kommentar

Regnskapsåret 2014 endte med et driftsoverskudd på 9 780 851 kroner. Overskuddet skyldes i all hovedsak at avsetningen til lønn og pensjon ble mindre enn budsjettet, gevinst ved redusert arbeidsgiveravgift halve året og merinntekt på premieavvik.

2014 har vært et relativt ordinært driftsår uten de helt store overraskelsene på driftssiden. Det har fra rådmannens side vært en tett budsjettkontroll gjennom året. Rådmannen anser slik tett oppfølging for nødvendig, med den stramme økonomien Risør kommune har.

Fra 1. januar 2014 ble rådmannens stab utvidet med en kommunalsjef (barnehage, skole og voksenopplæring). Rådmannsgruppen består nå av tre kommunalsjefer samt rådmannen. Kommunalsjefene har til det daglige ansvaret for å følge opp underliggende enheter. Dette har medført bedre oppfølging av driftsenhetene fra rådmannens side.

Også i 2014 ble det lagt ned store ressurser i arbeidet med ny Kommuneplan. Bystyret fattet i september endelig vedtak om ny Kommuneplan 2014-2025. Administrasjonen har etter vedtaket arbeidet med å implementere planen i sitt arbeid.

Årets resultat bør avsettes på disposisjonsfond for å møte framtidige utfordringer. Dersom årets resultat avsettes til disposisjonsfond, vil Risør kommune ha frie disposisjonsfond på 23,1 millioner kroner.

Som rådmannen har kommentert ved flere anledninger tidligere, også i fjorårets årsmelding, vil kommunens akkumulerte premieavvik bli en stor utfordring i årene som kommer. Det er, blant annet for å møte dette, viktig å bygge opp størst mulig driftsfond. Akkumulert premieavvik er ved årets utløp på 65,2 millioner kroner.

Ved inngangen til 2014 var folketallet i Risør 6899. Gjennom året vokste folketallet til 6909. Dette er en vekst på 0,14 %, som er for svak. Det er et administrativt og politisk mål i Risør at folketallet bør øke, noe den vedtatte Kommuneplanen sier i sin hovedmålsetting “ Vi skal vokse”.

Jeg vil benytte anledningen til å takke alle medarbeidere for en godt utført jobb i 2014.

Risør, 24. mars 2015

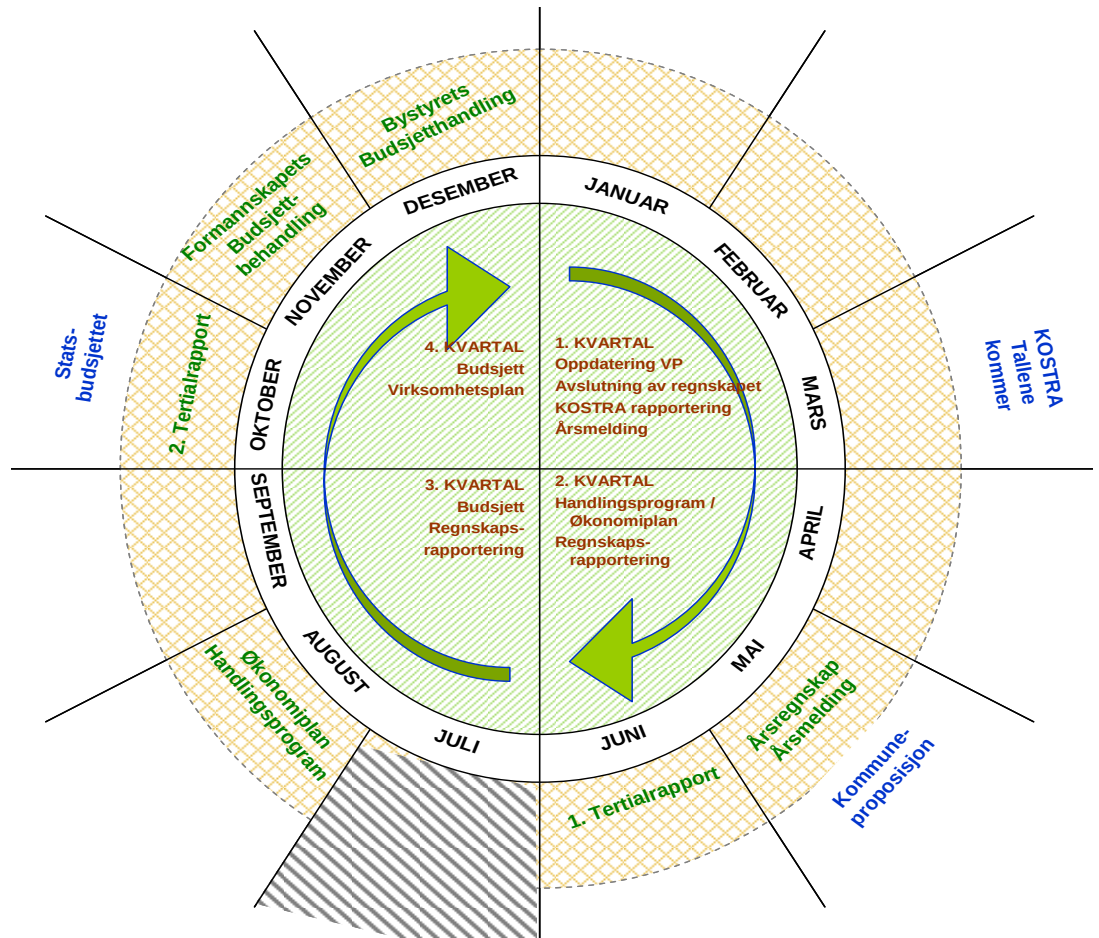
Odd Eldrup Olsen

Rådmann

2) Årshjulet

Under skisseres kommunens årshjul kort og årsberetningens plass i årshjulet omtales. I midten av årshjulet er administrativ fokus i de forskjellige kvartalene omtalt. I den skraverte ytterkanten ligger de politiske sakene, og ytterst ligger faste eksterne hendelser som påvirker årshjulsarbeidet.

Figur 1:
Kommunens årshjul

Saker som tilhører et bestemt år pågår i omtrent to år. Arbeidet begynner med utarbeiding av handlingsplan og økonomiplan i 2. kvartal året før første året i perioden. Vedtak om handlingsprogram og økonomiplan fattes i august året før første året, og legger direkte rammer for budsjettarbeidet for første år i perioden samme høst. Parallelt med budsjettarbeidet, lager enhetene virksomhetsplaner som skisserer den interne aktiviteten i året budsjettet gjelder for. Etter budsjettvedtaket i desember, følges budsjett og virksomhetsplaner opp gjennom året. Det rapporteres to ganger tilbake til politisk nivå, etter 1. og 2. tertial. Etter årets slutt, rapporteres det på virksomheten i regnskap og årsberetning. Årsberetningens tilbakerapportering legger grunnlag for utarbeiding av handlingsprogram og økonomiplan det kommende året (som da vil være det aktuelle året +2).

3) Det politiske år

3.1 GENERELT

Politisk organisering etter komitemodellen har vært gjeldende fra 1. januar 2014.

3.2 POLITISKE VEDTAK

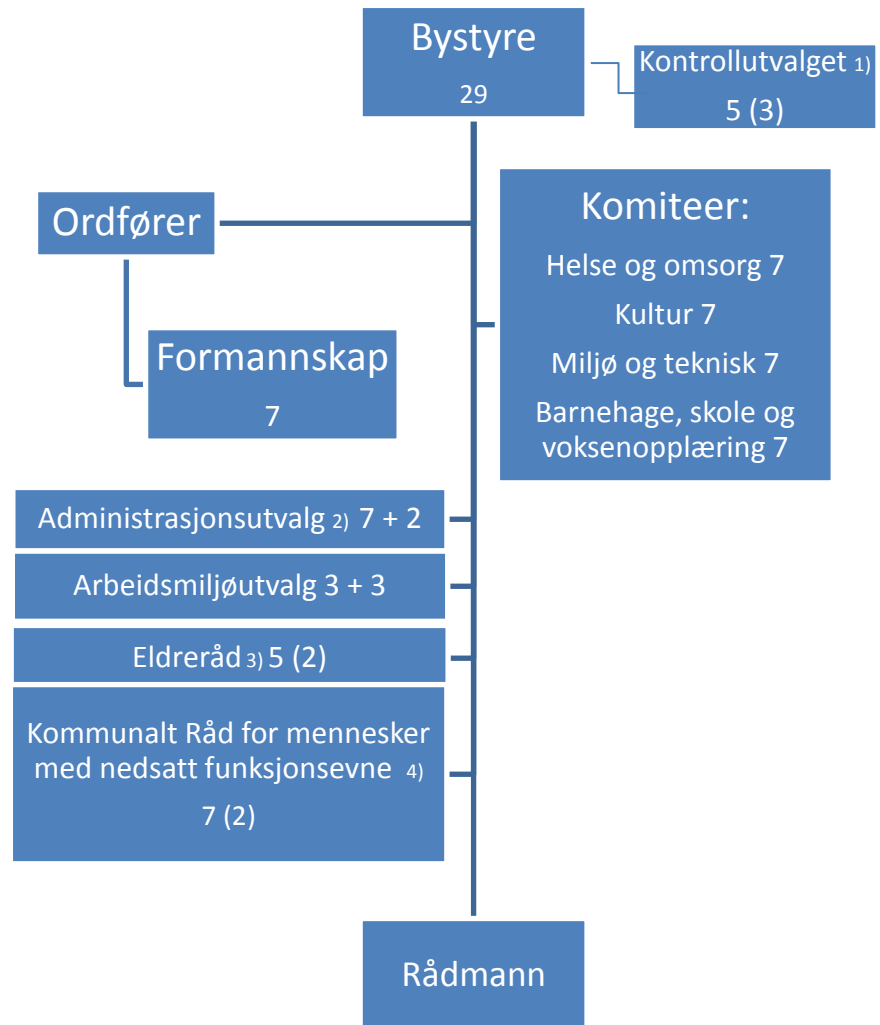
Nedenstående tabell viser antall møter og saker behandlet i bystyret, formannskapet og komiteene i 2014:

Utvalg	Møter	Saker
Bystyret	14	152
Formannskapet	13	82
Helse- og omsorgskomiteen	12	44
Miljø- og teknisk komité	12	85
Kulturkomiteen	11	34
Komité for barnehage, skole og voksenopplæring	11	30

Oversikt over saker og oppfølging av vedtak i bystyret, formannskapet og miljø- og teknisk komité finnes i vedlegg 1.

3.3 POLITISK ORGANISERING

Figur 2:
Politisk
organisering i 2014

- 1) Kontrollutvalget består av 5 politikere hvorav 3 er bystyrerepresentanter.
- 2) Administrasjonsutvalget består av 7 politikere (formannskapet) pluss 2 tillitsvalgte
- 3) Eldrerådet består av 5 politikere hvorav 2 fra bystyret.
- 4) Rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne består av 7 representanter hvorav 1 velges fra helse- og omsorgskomiteen og 1 fra miljø- og teknisk komité.

3.4 POLITISK VALGTE REPRESENTANTER I BYSTYRET

Ordfører: Per Kristian Lunden – Arbeiderpartiet Varaordfører: Knut Henning Thygesen – Rødt		
Arbeiderpartiet (11) Eva Nilsen Torgeir S. Torkjelsson Sigbjørn Tønnesland Elen Lauvhjell Heidi Tveide Bente Trulsvik Lars Erik Follo Jens Høibø Ragni MacQueen Leifson Erling Stiansen	Høyre (5) Viggo M. Larsen Per Arnt Tellefsdal Halvor Skåli Harald A. Eriksen Petter Emil B. Gundersen	Venstre (4) Dag Jørgen Hveem Maria Aspesæter Willy Thorsen Stian Lund
Rødt (4) Kari-Helene Vibe Tine Bang Daniel Glaser	Fremskrittspartiet (2) Per Henry Zahl Pernille Anette Arndt (fritatt september 2014) Dag M. Eikeland (ny september 2014)	Kristelig folkeparti (2) Lill Jorunn Bredal Larsen Bjørn Helge Dahle
Senterpartiet (1) Viktor Hauge		

3.5 ANDRE STYRER OG RÅD

3.5.1 Barnas bystyre

Barnas bystyre består av representanter fra elevrådene i grunnskolen. Elevrådene får en opplæring i forkant og de utarbeider spørsmål til politikere og de vedtar en fordeling av midler som er øremerket elevenes ønsker for skolene. Barnas Bystyre arrangeres en gang per skoleår, med 8 representanter fra Risør barneskole og 4 representanter fra hver av de andre skolene. I møte med kommunens administrasjon og politikere får alle representantene stille et spørsmål hver om tema som opptar dem. I etterkant avgjør barnas bystyre fordeling av kr. 50 000,- som bystyret har til disposisjon. I 2014 ble fordelingen vedtatt slik:

Risør barneskole skal motta kr 20 000,- dette året og kr 30 000,- går til fordeling etter avstemning. Barnas Bystyre har enstemmig vedtatt at årets beløp på kr 30 000,- skal fordeles slik:

Hope skole:	10 000 kr
Sønedeled skole:	9 000 kr
Risør barneskole:	4 000 kr
Risør ungdomsskole:	10 000 kr

3.5.2 Barne- og ungdomsråd

Bystyret vedtok i mars 2013 retningslinjer for barne- og ungdomsrådet (BUR). BUR skal være et talerør og en felles arena for saker som er aktuelle for barn og unge i Risør. Gjennom demokratiske prosesser skal BUR gi barn og ungdom i

Risør opplevelse av å bli tatt på alvor og ha reell innflytelse. Det ble gjennomført tre møter i 2014.

Funksjonstiden for medlemmene er to år. Medlemmer til BUR velges for hvert skoleår ved skolestart, så i løpet av et kalenderår har rådet to ulike sammensetninger. BUR består av to representanter valgt av elevrådene fra henholdsvis Risør barneskole, Sønedeled skole, Hope skole, Risør ungdomsskole og Risør videregående skole, i alt 10 medlemmer. Rådet hadde jevn kjønnsfordeling.

3.5.3 Kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne

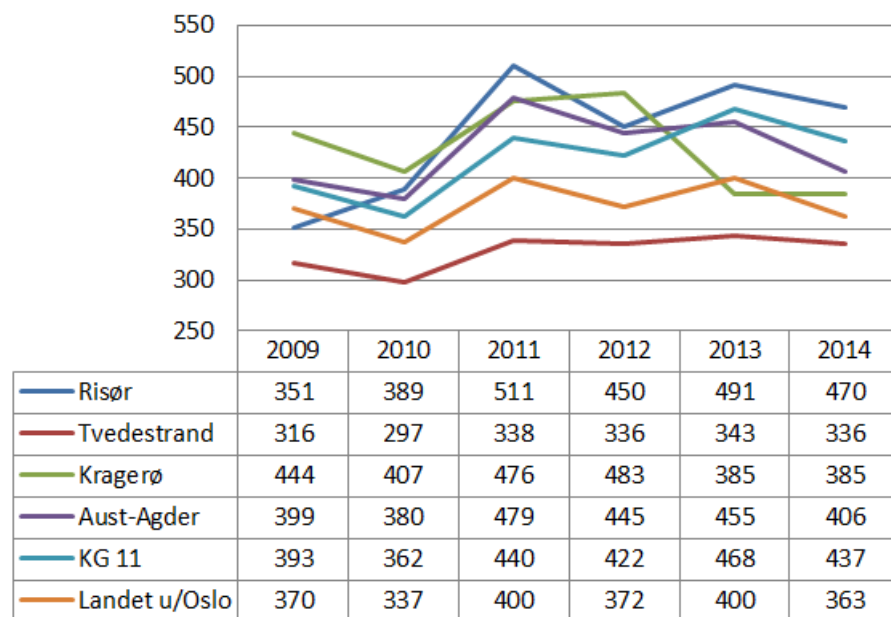
Rådet har i 2014 hatt ni møter og behandlet 31 saker. Tre av møtene var helt eller delvis felles med eldrerådet. Rådets årsberetning finnes på kommunens hjemmeside.

3.5.4 Eldrerådet

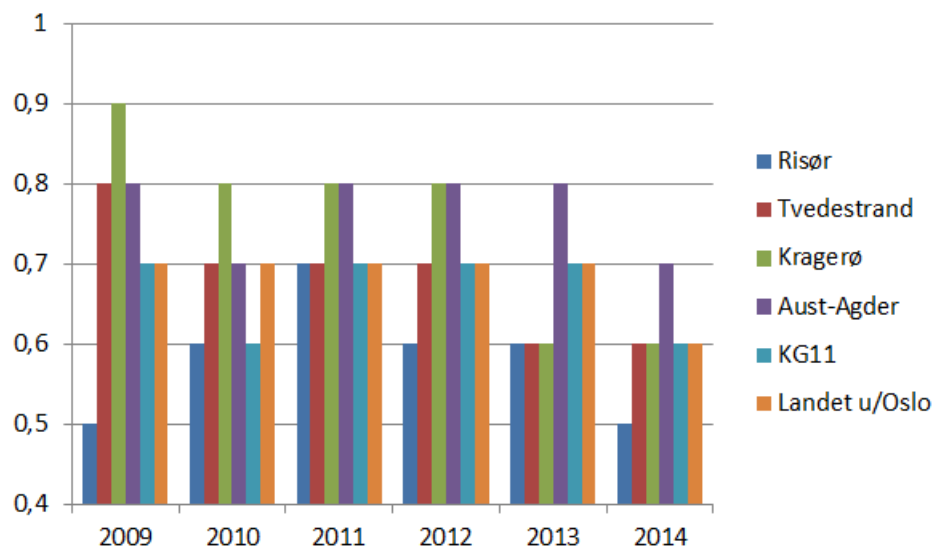
Eldrerådet har i 2014 hatt ni møter og behandlet i alt 30 saker.

Tre av møtene var helt eller delvis felles med rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne.

3.6 UTGIFTER TIL POLITISK STYRING

Figur 3: Brutto driftsutgifter til politisk styring i kroner pr. innbygger (Kilde: KOSTRA)

Figur 4: Lønn styring og kontrollvirksomhet i % av totale lønnsutgifter (Kilde: KOSTRA)

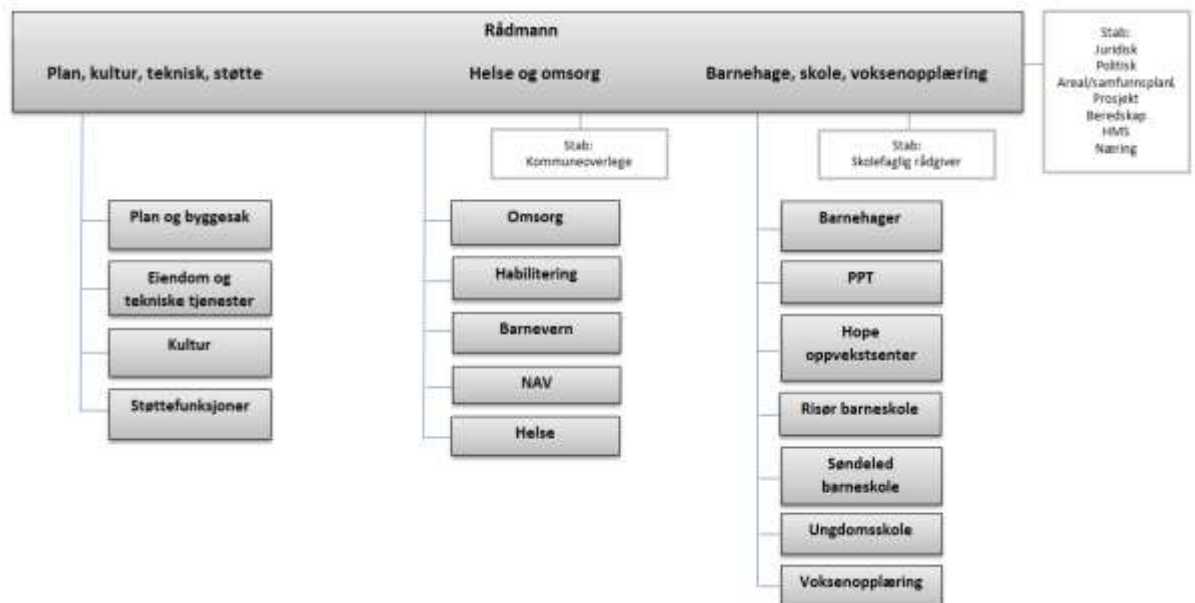
4) Den kommunale organisasjonen

4.1 ORGANISASJONSKART

Risør kommune som organisasjon er i kontinuerlig endring og det er stadige tilpasninger for å utnytte ressursene best mulig.

Organisasjonsmodellen som ble vedtatt i 2011 ble konsolidert i 2012, med noen mindre tilpasninger. Høsten 2012 ba bystyret rådmannen vurdere organiseringen innenfor oppvekstområdet, et arbeid som fortsatte første halvår 2013. Andre halvår 2013 ble justeringer av også andre deler av organisasjonen planlagt og suksessivt gjennomført, med utgangspunkt i bystyrets vedtak om å tilsette leder for område skole på kommunalsjefnivå. 1. januar 2014 ble nåværende modell iverksatt.

Figur 5:
Administrativt
organisasjonskart
iverksatt 1. januar
2014

Med økning fra to til tre kommunalsjefer 1. januar 2014 fikk kommunalsjefene ansvar for hvert sitt område.

4.2 INTERN FORDELING I RÅDMANNSGRUPPA

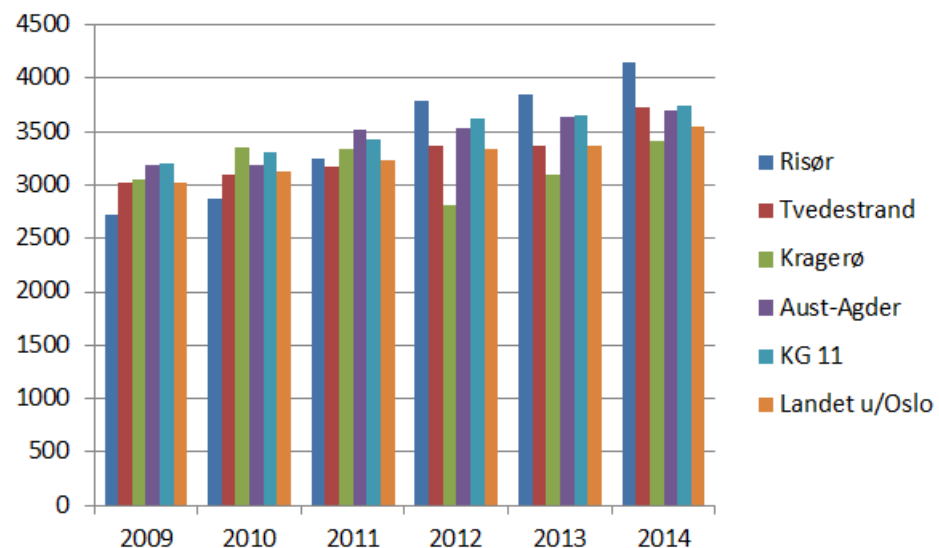
RGR: rådmannsgruppa (alle), OEO: rådmann Odd E. Olsen, NMA: kommunalsjef Nils Martin Andersen; ASH: kommunalsjef Synnøve Hobbesland; IBL: kommunalsjef Inger Bømark Lunde

Hovedoppgaver/ansvarsområder	Ansvar
Strategisk overordnet lederansvar	RGR
Overordnet samfunnsutvikling	RGR
Næring	OEO
Interkommunalt samarbeid	OEO/ASH
Hovedkontakt mellom politisk og administrativt nivå	OEO
Informasjon / kommunikasjon	NMA

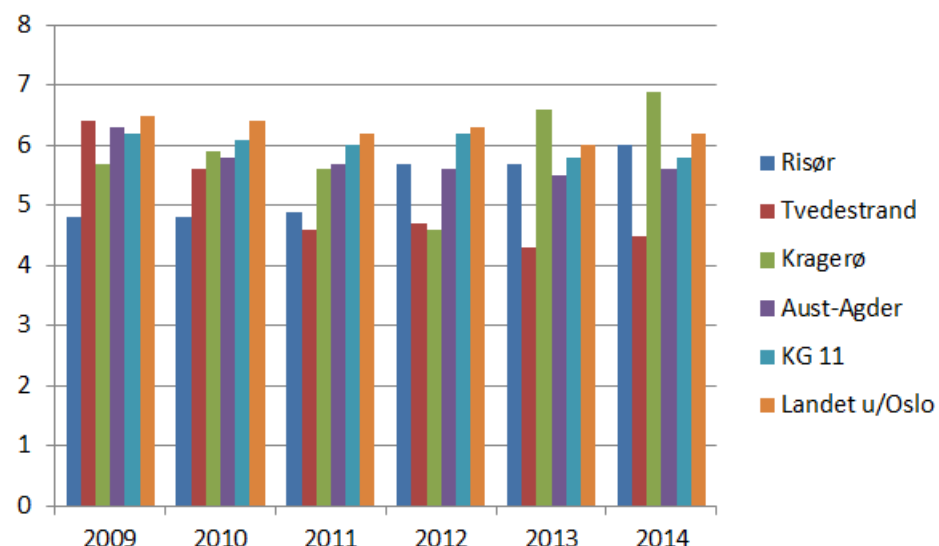
Internkontroll	NMA
Beredskap	NMA
Skoleeierrollen	IBL
Oppfølging av planer	ASH
Organisasjonsutvikling	ASH
Koordinerende enhet (KE)	ASH
Kompetanse	ASH/IBL
Stabsfunksjoner	Ansvar
Næringssjef	OEO
Juridisk/politisk rådgiver	OEO
Samfunnsplanlegger	NMA
Kommuneoverlege/samfunnsmedisiner	ASH
Prosjekt-/informasjonsrådgiver	NMA
Primærkontakt for virksomhetslederne, inkludert personalansvar	Ansvar
Barnehage, skole og voksenopplæring • Enhet for barnehage • Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT) • Barneskolene • Risør ungdomsskole • Voksenopplæringen (VIRK)	IBL
Helse og omsorg • Enhet for omsorg • Enhet for habilitering • Barnevern • NAV • Helse	ASH
Plan, teknisk, kultur og støtte • Enhet for plan og byggesak • Enhet for eiendom og tekniske tjenester • Enhet for kultur • Enhet for støttefunksjoner	NMA

4.3 UTGIFTER TIL ADMINISTRASJON

Figur 6:
Brutto driftsutgifter
til administrasjon i
kroner pr. innbygger
(Kilde: KOSTRA)

Figur 7:
Lønn administrasjon
i % av totale
lønnsutgifter
(Kilde: KOSTRA)

Å sammenligne KOSTRA tall med andre kommuner enkeltvis er trolig mindre relevant enn å se utviklingen i Risør kommune over tid og sammenligne med gjennomsnitt av flere kommuner. Dette blant annet fordi kommunene fører utgifter til ledere forskjellig. Noen, som Risør, definerer hovedsakelig ledere som administrasjon, mens de i mange andre kommuner føres på drift. Som figuren viser, har utgiftene til administrasjon steget i Risør de siste årene. Utgiftene ligger nå omtrent på nivå med andre kommuner i KOSTRA gruppe (KG) 11, et nivå som har vært relativt stabilt de siste årene.

4.4 KOMMUNENS STYRINGSVERKTØY

Kommunen har fortsatt sitt arbeid med justeringer i styringssystemet. Årshjulet slik det er omtalt i kapittel 2 er etablert og styringsdokumentene revideres kontinuerlig. Fra 2009 kom enhetenes virksomhetsplaner på plass og fra 2012 har handlingsprogram og økonomiplan blitt utarbeidet som et samlet dokument.

Kommuneplan 2014-2025 ble vedtatt høsten 2014. Kommuneplanen skal være utgangspunkt for all vår virksomhet, og alle dokumentene i årshjulet.

Arbeidet med å finne gode indikatorer for å vise utvikling i tjenestekvalitet og måloppnåelse i kommuneplanen vil fortsette.

4.5 KOMPETANSEUTVIKLING

Kommunen har en aldrende arbeidsstokk og vil være nødt til å rekruttere mange nye årsverk de neste årene. Det blir en utfordring å få tak i nøkkelressursene som vi er avhengige av. I denne sammenheng er det viktig å ha sterke fagmiljøer og interessante arbeidsoppgaver samt å kunne tilby relevant etter- og videreutdanning.

I tillegg har flere enheter og tjenester utfordringer knyttet til for stor andel ufaglært arbeidskraft. Det være seg for mange assistenter i forhold til fagarbeidere på skolene, for få førskolelærere i barnehagene, eller for stor andel hjelpepleiere i forhold til sykepleiere på sykehjemmet. Det har i løpet av 2014 vært satset videre på å møte disse utfordringene.

Det har ikke vært tilgjengelige ressurser til å fullføre arbeidet med samlet kompetanseplan i 2014, men det jobbes jevnlig med kompetanseheving i de enkelte enhetene. Dette kommenteres nærmere av den enkelte enhet i årsmeldingene.

4.6 LÆRLINGER

Risør kommune har vedtak på at det skal være 10 lærlinger til enhver tid dersom det er kvalifiserte søkere. I 2014 har det vært økonomi til å ha 11 ordinære lærlinger og 2 lærlinger i regi av NAV.

Lærlingene var fordelt slik; 2 lærlinger på barne- og ungdomsfag, 7 på helsefag, 1 kokkelærling og 1 kontorfaglærling. I tillegg var det to helsefaglærlinger i regi av NAV.

4.7 SYKEFRAVÆR

Tabell 1:
Sykefravær 2011-
2014 pr. enhet

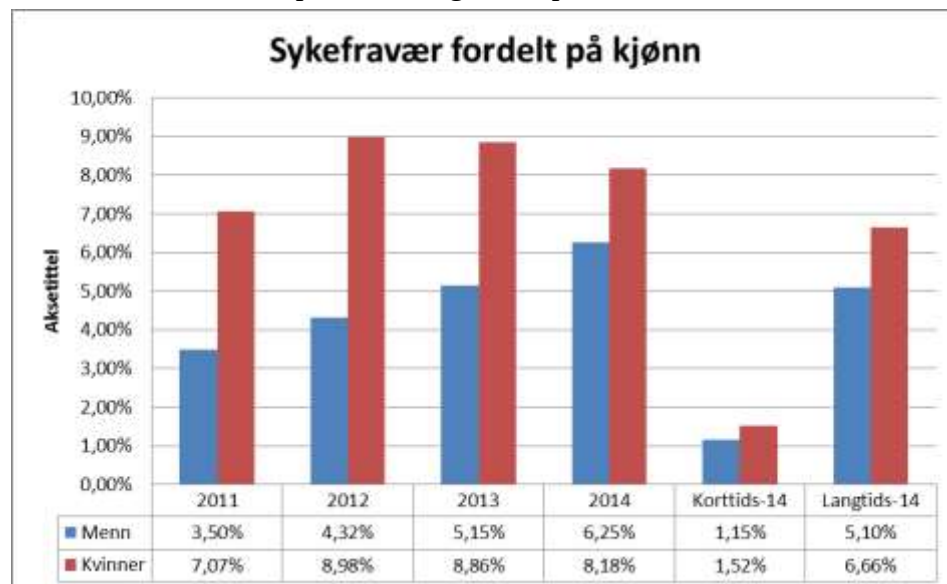
Enhet/avdeling	2011	2012	2013	2014
Habilitering	8,23	8,09	10,50	10,64
Omsorg	8,08	9,68	7,80	8,90
Kultur drift	1,04	2,79	0,96	5,11
Byggesak	4,25	4,70	1,58	6,21
Teknisk drift/eiendom	4,36	8,33	10,74	8,92
Barnehage/barneskole	7,69	9,72	11,64	6,66
Barneskole/PPT (se over)	0,00	0,00	7,20	9,61
Ungdomsskole/VIRK	3,51	3,94	8,42	3,97
VIRK (se over)				2,62
NAV				8,64
Barnevern				5,32
Helsestasjonen				1,21
Sentraladministrasjonen	1,08	2,47	2,52	2,04
Totalt	6,28	7,99	8,09	7,79

Det er en fin nedgang i sykefraværet fra 2013 til 2014. Gjennom året har det vært en nedgang i de fleste enhetene.

Sykefraværsutviklingen følges tett, og samarbeidet med bedriftshelsetjenesten, NAV og Arbeidslivssenteret fungerer godt.

4.7.1 Sykefravær fordelt etter kjønn

Kvinner har et fravær på 8,18 % og menn på 6,25 % i 2014.

4.8 INTERNKONTROLL OG HMS

Med bakgrunn i bystyrets vedtak (PS 30/13 Gjennomgang av saken ved Fargeskrinet barnehage – Kontrollutvalgets rapport) utarbeidet rådmannen en tiltaksplan for revisjon og utvikling av kommunens internkontrollsystem (PS 47/13 og 82/13). Det ble i 2014 arbeidet videre med forbedringstiltak innen HMS og tjenestekvalitet, deriblant dokumentasjon, rapportering og kompetanseheving i bruk av QM+. Noe av de avsatte midlene ble i 2014 benyttet til innkjøp av Kriseperm i barnehage og barneskole.

Internkontroll er et fast punkt på dagsorden i Rådmannens ledermøte og i områdemøtene. Hvert kvartal tas avviksrapport fra QM+ opp til gjennomgang. Tiltaksplan 2013-2014 vedtatt i bystyret (sak 47/13 og 82/13) ble avsluttet 2014. Det har vært fortløpende oppdateringer av tiltak, ansvar og frister. Internkontrollarbeidet fortsetter som en del av den lovbestemte virksomheten.

Risør kommune benytter det nettbaserte kvalitetssystemet QM+ for tilgjengeliggjøring av internkontrollrutiner, håndbøker, instruksjoner og sentrale lovverk. QM+ benyttes også til rapportering av avvik innen HMS og tjenestekvalitet. I 2014 har det vært arbeidet videre med forbedringstiltak innen HMS og tjenestekvalitet, deriblant dokumentasjon, rapportering og kompetanseheving i bruk av QM+, i henhold til tiltaksplanen.

4.8.1 HMS-arbeid

Virksomhetslederne har det utøvende HMS-ansvaret for sine respektive enheter, dvs. for de tilsatte som de har arbeidsgiveransvaret for.

HMS arbeidsgruppe, bestående av kommunalsjef (leder), personalsjef, personalrådgiver, hovedverneombud og rådgiver i rådmannens stab (sekretær), ble etablert i juni 2013 og har avholdt seks møter i 2014: 8.1, 18.2, 29.4, 6.6, 20.8, 25.11. Opplæring av verneombud, planlegging og gjennomføring av

vernerunder med aktiviteter i QM+, rapportering og opplæring samt justeringer av struktur og skjema i QM+, videre implementering av røykeforbud, revisjon av HMS-håndbok og oppfølging av tiltak i handlingsplan for revisjon av internkontrollsystemet, samt problemstillinger knyttet til trusler og vold på arbeidsplassen var blant de viktigste sakene. Ansattportalen ble publisert etter sommeren 2014 og benyttes blant annet til å formidle nyheter om nye og endrede rutiner i QM+ internt.

4.8.2 Vurdering av avviksrapportering siste år

Enhetene har i ulik grad tatt i bruk QM+ som kvalitetsstyringsverktøy. Enhet for omsorg og enhet for habiliteringstjenester har hatt mest fokus på bruken av dette og registrert et langt større antall avviksmeldinger enn øvrige enheter. Blant annet har Enhet for habiliteringstjenester størst antall registrerte skademeldinger – ansatt. Det er i mindre grad registrert avvik i øvrige enheter med unntak av vaktmestermeldinger/observasjonskort eiendom. Se videre omtale av dette i enhetenes årsmeldinger.

År	Eiendom*	Avvik tjenestekvalitet	Skademelding ansatt/HMS	Skolemelding
2012	80	188	92	9
2013	264	311	478	10
2014	476	302	246/134	-

* Arbeidsseddel vaktmester og observasjonskort eiendom

Tallene inkluderer testmeldinger og meldinger tilhørende annen kategori. Justeringer i kategoriene og enkelte feilregistreringer gjør at tallene ikke er direkte sammenligningsbare.

Statistikken viser en klar økning i bruken av QM+ som rapporteringssystem, men det er mye arbeid som gjenstår, blant annet når det gjelder rollestyring, hensiktsmessige skjema og fokusområder, og korrekt bruk fra de ansattes side. Det er i 2014 arbeidet videre med å bedre struktur og bruk av QM+, og dette arbeidet vil videreføres i 2015.

4.8.3 Tiltak for å redusere avvik

Den enkelte enhet retter opp de enkelte registrerte avvik fortløpende, og har i ulik grad jobbet med samlerapportene. Rådmannen har gått igjennom rapporteringen samlet hvert kvartal og stilt systemspørsmål i tilknytning til disse. Spørsmålene har i stor grad vært knyttet til bruk av verktøyet QM+, og det har vært tatt utgangspunkt i noen enkeltsaker.

4.8.4 IKT-sikkerhet og sårbarhet

Informasjonssikkerhetsarbeidet var gjenstand for revisjon i 2012 og det ble avdekket flere mangler. Forvaltningsrapporten "IKT-sikkerhet og sårbarhet i Risør kommune" ble behandlet i Bystyret 31.1.2013 (PS 3/13). Det ble i løpet av 2013 gjennomført et omfattende arbeid innenfor området av Risør kommune, delvis i samarbeid med de andre kommunene i DDØ. Kommunens svar på revisjonsrapporten, diverse dokumentasjon og handlingsplan for videre arbeid ble lagt fram for Kontrollutvalget i april og september 2014.

I 2014 er det arbeidet videre med å utarbeide og implementere rutiner, autorisasjonsskjema og få på plass databehandleravtaler. Arbeidet bærer preg av manglende kapasitet i det interkommunale IKT samarbeidet DDØ.

4.9 ARBEIDSMILJØUTVALGET (AMU)

AMU skal ha likt antall medlemmer fra arbeidsgiver- og arbeidstaker siden. På arbeidsgiversiden er det to representanter fra Formannskapet samt rådmann, personalsjef og enhetsleder for omsorg, og på arbeidstakersiden er det hovedverneombud, Norsk sykepleierforbund, Delta, Utdanningsforbundet og Fagforbundet.

Personlrådgiver er sekretær i utvalget. Bedriftshelsetjenesten er også til stede på AMU møtene.

I 2014 ble det valgt nytt hovedverneombud. Ledervervet veksler mellom arbeidsgiver- og arbeidstakersiden, og siden august 2014 er det hovedverneombudet som har ledet AMU. Det ble holdt fire møter.

Saker som er behandlet i AMU i 2014 er: sykefraværet hvert kvartal, budsjett, rapportering om skademeldinger og vernerunder, undertegnet IA- avtale, orientering om heltid/ deltidsprosjektet og om interkommunalt barnevern og befarung på Risørhuset.

4.9.1 Risør kommunes arbeidsmiljøpris

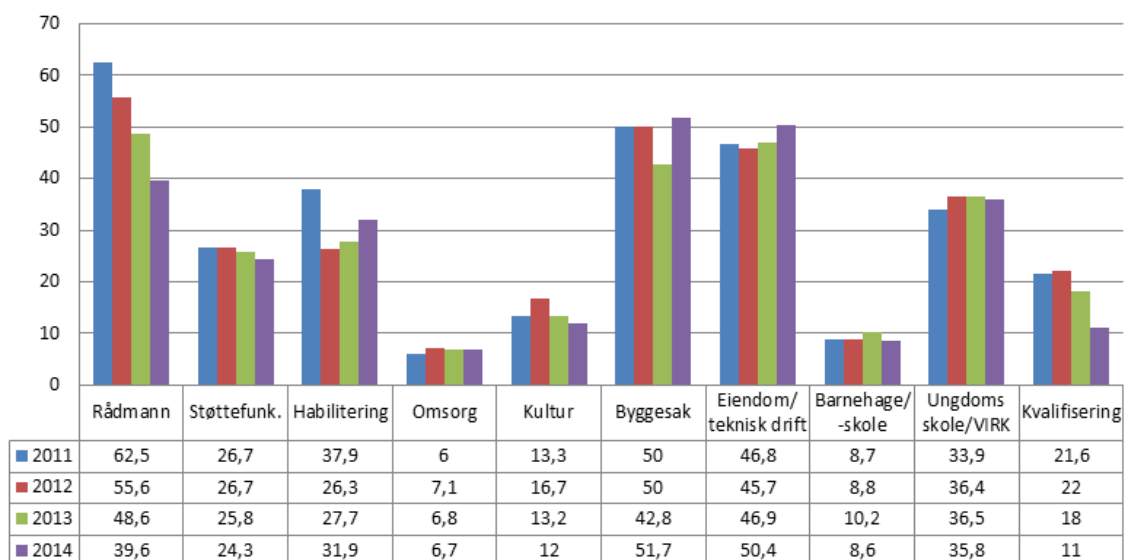
Risør kommune har innført en arbeidsmiljøpris som skal være en påskjønnelse for systematisk og målrettet innsats for å utvikle og forbedre arbeidsmiljøet. Den deles ut hvert til den avdelingen/gruppen/enkelpersonen som har gjort en ekstraordinær innsats for å bedre det fysiske og/ eller det psykososiale arbeidsmiljøet i kommunen.

I 2014 ble den tildelt vaktmester Anders Berg ved enhet for omsorg.

4.10 LIKESTILLING

4.10.1 Kjønnsfordeling på enhetsnivå

Kjønnsfordelingen blant ansatte i kommunen fordelt på de ulike enhetene er som vist under.

Figur 8: Kjønnsfordeling på enhetsnivå, prosentandel menn

4.10.2 Kjønnsfordeling i forhold til stillingsnivå

Andel kvinner på de ulike stillingsnivåene er slik:

Tabell 2:
Kjønnsfordeling
på stillingsnivå

Kvinneandel i %	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Rådmannens ledergruppe	42 %	54 %	54 %	56 %	58 %	65 %
Avdelingsledere	94 %	81 %	81 %	71 %	68 %	51 %
Høyskole	88 %	72 %	71 %	87 %	85,10 %	81 %
Høyskole m. tillegg/master	85 %	82 %	83 %	84 %	82,90 %	90 %
Fagarbeidere	86 %	83 %	84 %	83 %	80,80 %	78 %
Ufaglærte	71 %	83 %	81 %	81 %	82,60 %	91 %
Pedagogisk personale	71 %	68 %	69 %	73 %	72 %	77 %

Det er ikke de store endringene i kvinneandelen fordelt på de ulike stillingsnivåene fra 2013 til 2014. Den endringen vi ser i Rådmannens ledergruppe og avdelingsledere, skyldes en endring i hvilke ledere som er med i Rådmannens ledergruppe. Noen er flyttet dit fra avdelingsledergruppen. Økningen i gruppen høyskole med tillegg/master skyldes kommunens satsning på kompetanseheving blant ansatte. I gruppen ufaglært er det også en økning av andel kvinner.

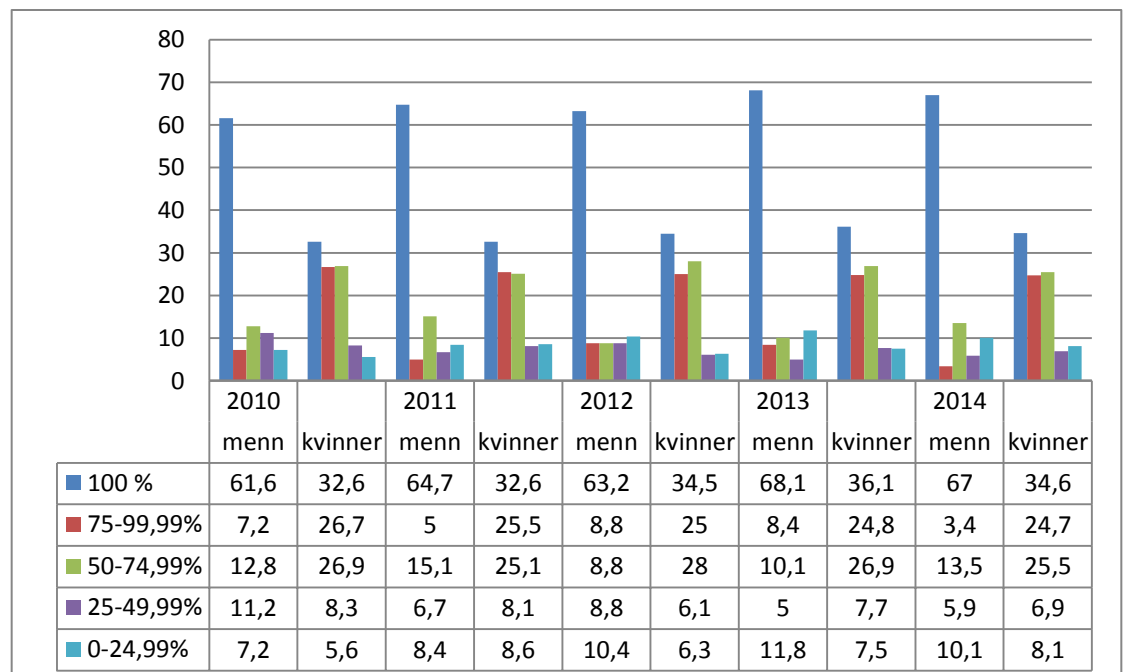
4.10.3 Lønnsforskjeller kvinner/menn fordelt på stillingsnivå

I Risør kommune, som i kommunesektoren for øvrig, har vi et minstelønssystem inndelt etter etterspurt kompetansenivå hvor den ansatte lønns plasseres etter en lønnsansiennitetsberegning. Dette er kjønnsnøytrale lønnsfastsettelseskriterier.

Risør kommune har fokus på likelønn, og sammen med organisasjonene er vi opptatt av å ha kjønnsnøytrale kriterier ved de lokale forhandlingene.

4.10.4 Ansatte fordelt på stillingsprosent og kjønn

Figur 9:
Ansatte fordelt på
stillingsprosent og
kjønn

Det er ikke store endringer i utviklingen i stillingsprosent de siste årene. Situasjonen er ganske stabil både for kvinner og menn.

Det er fortsatt en større andel av mennene som er ansatt i 100 % stilling, enn det er kvinner. 59,3 % av kvinnene i Risør kommune har mellom 100 % og 75 %

stilling, og det holder seg ganske stabilt. Tilsvarende tall for menn er 70,4 %. 15 % kvinner og 16 % menn har 49,99% stilling eller mindre.

Den største forskjellen mellom kjønnene er ansatte med stilling mellom 50% og opp til 74,99%, der er kvinneandelen 25,5% og mennenes 13,5%.

4.10.5 Sykefravær fordelt på kjønn

Tabell 3:
Uttak av seniortiltak
fordelt på kjønn

	Menn	Kvinner
2011	3,5 %	7,07 %
2012	4,32 %	8,98 %
2013	5,15 %	8,86 %
2014	6,25 %	8,18 %

Sykefraværet øker for menn mens det er en nedgang for kvinner fra 2013 til 2014.

Risør kommune følger den samme tendensen som landet for øvrig ved at kvinner har et høyere sykefravær enn menn.

4.10.6 Kjønnsdelt statistikk over uttak av seniortiltak

Tabell 4:
Uttak av seniortiltak
fordelt på kjønn

Type tiltak	Menn				Kvinner			
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014
Økt lønn	89,70 %	80,00 %	67,00 %	74,00 %	81,80 %	74,30 %	74,00 %	65,00 %
Fri	10,30 %	20,00 %	33,00 %	26,00 %	18,20 %	25,70 %	26,00 %	35,00 %

Oversikten viser at de fleste seniorenene fortsatt velger økt lønn. Men i 2014 har flere av kvinnen valgt fri enn i de tidligere år, mens hos mennene har flere valgt økt lønn enn tidligere.

4.10.7 Tiltak for bedre likestilling

1. Risør kommune har hatt et prosjekt om heltid/ deltid i 2014. Saken behandles i bustyret i 2015.
2. Det vil fortsatt være kjønnsnøytrale kriterier ved lønnsfastsetting og lønnsforhandlinger. Kvinner og menn behandles likt ved lokale lønnsforhandlinger.
3. Ved utlysning av undervisningsstillinger i skolen vil menn bli oppfordret til å søke. Det samme gjelder for ansettelser i barnehagene.
4. Risør kommune tilrettelegger arbeidstiden for blant annet omsorgsoppgaver, nedsatt funksjonsevne og religiøse høytider.

4.11 ETIKK

4.11.1 Verdidokument

Risør kommunes verdidokument er utviklet av de ansatte selv og har følgende kjerneverdier:

- Løsningsorientert
- Trygghet
- Åpenhet
- Likeverd

Rådmannen oppfordrer alle ansatte til å bruke verdidokumentet som utgangspunkt for å utvikle organisasjonskulturen i Risør kommune.

Bruken varierer fra enhet til enhet. Noen har innført egne verdidager for hele enheten med fokus på arbeidsmiljø og trivsel, mens andre tar det frem i allmøter og ledermøter. Dokumentet har også vist seg å være svært nyttig for å få til god dialog i vanskelige personalsituasjoner.

4.11.2 Etiske retningslinjer for ansatte

Risør kommunes etiske retningslinjer for ansatte ble vedtatt i administrasjonsutvalget i april 2012.

4.11.3 Styrevervregisteret

Kommunesektorens organisasjon (KS) mener at kommunen på bakgrunn av sin funksjon og rolle er avhengig av at allmennheten har tillit til at myndighetsutøvelse og produksjon ivaretas på en best mulig måte. En måte å styrke kommunesektorens omdømme på er at det skapes åpenhet knyttet til hvilke roller enkeltpersoner har, slik at mistanke om dobbeltroller unngås. KS har derfor opprettet et webbasert styrevervregister (www.styrevervregisteret.no).

Risør kommune har knyttet seg til Styrevervregisteret. Kommunens folkevalgte og administrative ledere kan her registrere sine verv og økonomiske interesser. Registreringen er frivillig for både folkevalgte og administrasjonen. Per 31. mars er det 113 folkevalgte mot 20 i 2013 og 28 ledere mot seks i 2014 som har registrert seg.

4.11.4 Innkjøp

Risør kommune er med i innkjøpssentralen Offentlig Fellesinnkjøp på Agder (OFA). Samarbeidet er organisert som et interkommunalt samarbeid etter kommuneloven § 27, og består av begge fylkeskommunene og 23 av kommunene på Agder samt ti andre kommunale og statlige enheter. OFA har i sine utfyllende retningslinjer en egen bestemmelse om etisk handel.

4.12 BEREDSKAP

Kommunen hadde ny beredskapskoordinator fra og med januar 2014, ansatt i Enhet for eiendom og tekniske tjenester. Det ble gjennomført beredskapsøvelse to ganger i løpet av 2014, med påfølgende justeringer i kriseledelsesplan og tilhørende tiltakskort.

5) Økonomisk resultat – vurderinger og kommentarer

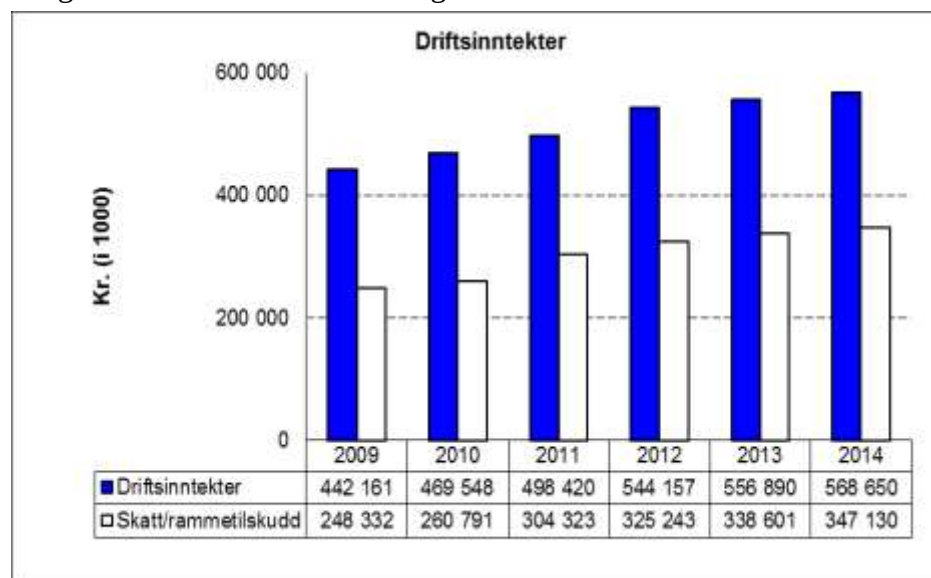
5.1 DRIFTSRESULTAT

5.1.1 Driftsinntekter, driftsutgifter, skatt- og rammetilskudd

Driftsinntekter

Diagrammet under viser utviklingen i kommunens driftsinntekter de siste årene.

Figur 10:
Driftsinntekter i
perioden 2009-2014
(Kilde: Risør
kommunes regnskap)

Som vi ser av diagrammet vokser driftsinntektene gradvis og relativt jevnt. Kommunens hovedinntektskilder er

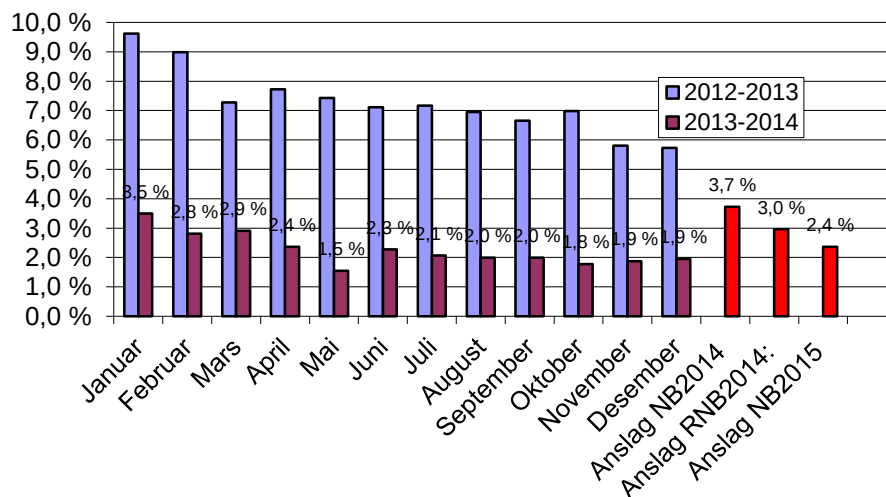
- Skatter
- Rammetilskudd fra staten
- Andre inntekter som brukerbetaling (spesielt innenfor VAR og pleie/omsorg), refusjoner og tilskudd

Veksten i driftsinntekter fra 2013 til 2014 er på ca. 11,76 mill. eller 2,11 % som er en marginal nedgang ifht i fjor. Hovedårsaken til lavere vekst de siste to år ifht tidligere år skyldes en omlegging i hvilken konto premieavvik bokføres på. Frem til 2012 ble premieavvik-inntekten ført på konto 17700 refusjon private og kom med blant inntektene, mens det i 2013 er bokført på konto 10990 pensjonsutgifter årsoppgjør og kommer til fradrag på lønnskostnadene.

Veksten i skatteinntektene ble på ca. 1,27 %, som er vesentlig lavere enn vi la til grunn i prognosene i budsjettet. Skatteveksten ble på nasjonalt nivå lagt på 3,72 % i budsjettet, men ble allerede i Kommuneproposisjonen i mai nedjustert med 1,2 mrd til 2,96 %. Skatteanslaget ble videre nedjustert utover andre halvår som følge av lav skatteinngang. Risør kommune nedjusterte budsjetterte skatteinntekter og inntektsutjevning med 3 mill i 2 Tertialrapport. Skatteveksten endte på ca 1,9 % etter at endelig skatteinngang ble fastsatt. Totalt sviktet skatteinntekten for kommunene i Norge på ca 2,3 mrd. Årsaken til lav skattevekst skyldes blant annet at ikke alt kan «vokse inn i himmelen», og at

forventingene til vedvarende skattevekst ikke innfridde bla som følge av lavere oljepriser og oljeinvesteringer. Skatteinntekter fra forskuddstrekk økte i 2014 med 2,6 %, mens inntekter fra forskuddsskatt økte bare med 1,6 % og trakk inntektene ned.

Figur 11:
Skatteinntang,
akkumulert - kommunene
- %-endring fra året før

Veksten i rammetilskuddet ble på ca. 3,33 %, som forventet i budsjettet med unntak av inntektsutjevningen som er knyttet til skatteinntangen.

De øvrige inntekter/refusjoner har hatt en vekst på ca. 1,48 % fra 2013-2014. Når vi ser på endringen fra 2013 til 2014 må vi hensynta omleggingen i mva-kompensasjonsordningen som fra 2014 ikke tar med mva-kompensasjon fra investeringer inn i drift. I 2013 utgjorde disse inntektene ca 15,6 mill i drift. Veksten kan derfor korrigeres til ca 9,31 % for å få sammenlignbare tall.

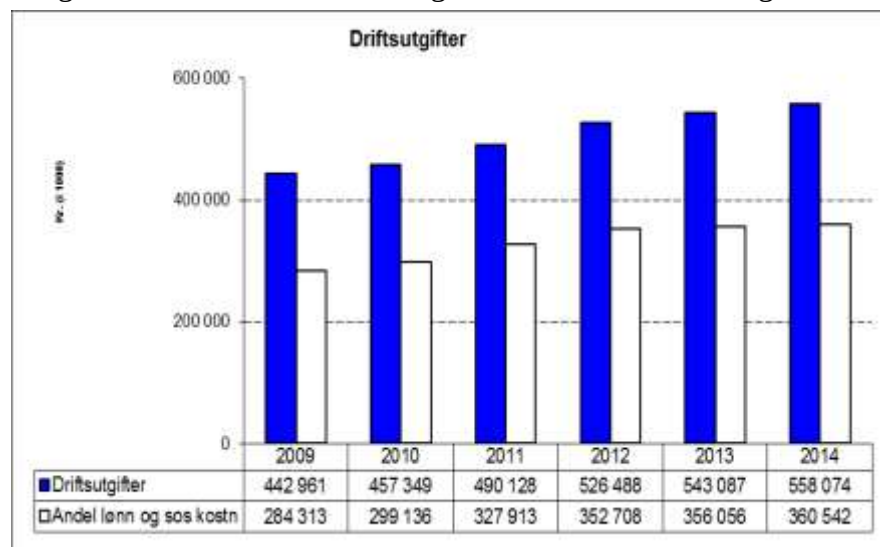
Økningen fra 2013 til 2014 skyldes i hovedsak økning i Salgs og leieinntekter med ca 5,2 mill, Refusjonsinntekter ca 4,9 mill (eks endringen i mva-komp inv) og Overføringsinntekter 8,3 mill (eks skatt/rammetilskudd).

Se detaljregnskap vedlagt for spesifisering av enkeltpostene under hver hovedpost.

Driftsutgifter

Diagrammet under viser utviklingen i kommunens driftsutgifter de siste årene.

Figur 12:
Driftsutgifter i
perioden 2009-2014
(Kilde: Risør
kommunes
regnskap)

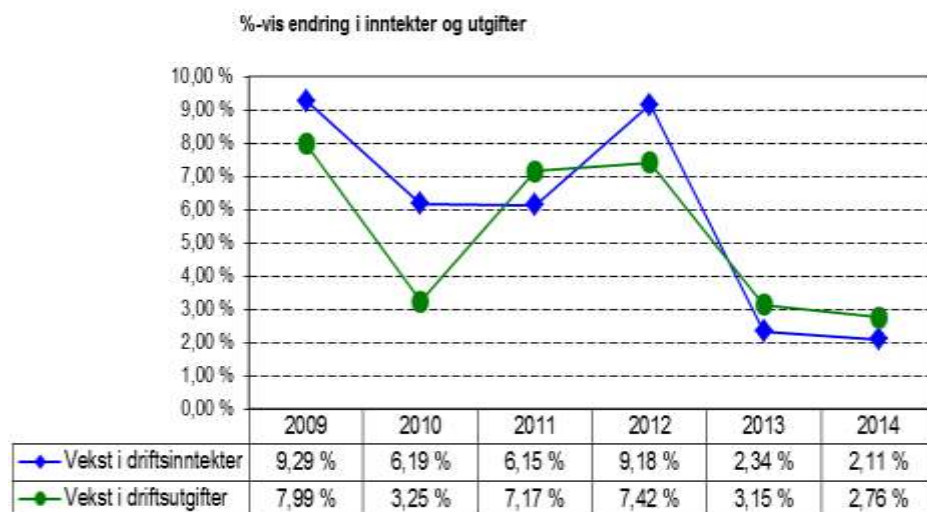
Kommunens driftsutgifter består av

- Lønn og sosiale utgifter utgjør 64,60 % av totale driftsutgifter. (nedgang på ca. 0,96 %)
- Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal produksjon utgjør 11,55 % av driftsutgiftene. (økning på ca. 0,57 %)
- Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal produksjon utgjør 12,64 % av driftsutgiftene. (økning på ca. 0,20 %)

Veksten i driftsutgiftene fra 2013 til 2014 er på ca 14,9 mill. eller ca 2,76 %, hvorav lønn inkludert sosiale kostnader, herunder pensjons-kostnader, utgjør ca 4,48 mill. For å sammenligne lønnskostnadene bør man også ta med endringen med redusert arbeidsgiveravgift som trådte i kraft 1/7-2014 og ga Risør en redusert kostnad på ca 5,8 mill. Korrigert vekst i lønnskostnader blir da ca 10,3 mill tilsvarende 2,89 %.

Utover lønnsområdet har Risør kommune i 2014 brukt vesentlig mer penger på vedlikehold, hvor kommunale bygg og kommunale veier utgjør hovedtyngden. Vi har en økning i disse kostnadene på ca 3,6 mill. Se for øvrig detaljregnskap vedlagt for utviklingen fra 2013-2014.

Figur 13:
Driftsutgifter i
perioden 2009-2014
(Kilde: Risør
kommunes
regnskap)

Som vi kan se av tabellen er reduksjonen i veksten av driftsinntektene noe mindre enn reduksjonen i veksten av driftsutgiftene. Samtidig er det en lite bærekraftig utvikling når utgiftsveksten over flere år ligger over inntektsveksten.

Det er da også viktig å ta hensyn til aktivitetsendringer som finansieres av driftsfond, herunder også disposisjonsfond, da dette blåser opp driftsutgiftene uten å påvirke driftsinntektene. I 2014 har Risør kommune brukt ca 4,9 mill fra disposisjonsfond inn i driften, mot ca 4 mill i 2013.

Utvikling i Skatt og rammetilskudd

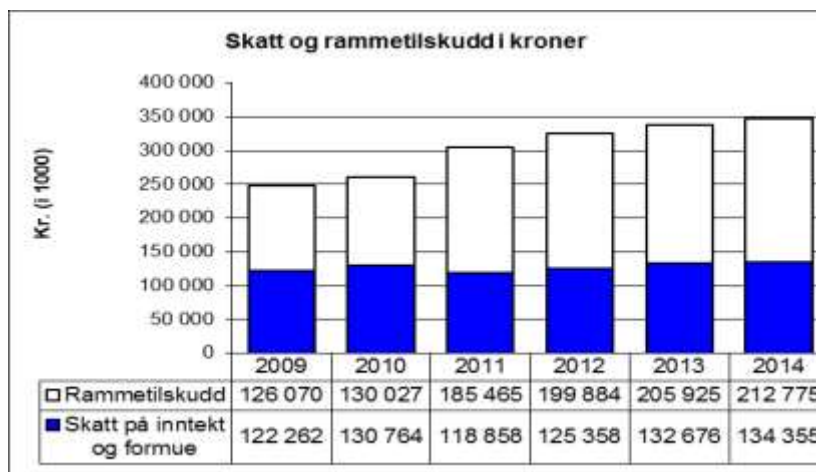
Skatt og rammetilskudd er kommunens viktigste inntektskilder. Rammetilskuddet avhenger i stor grad av innbyggertall og aldersfordeling i befolkningen. I og med at Risør kommune er en minsteinntektskommune, er skatteinntektene mer avhengig av skatteinngang på landsbasis enn skatteinngang i kommunen.

Diagrammet under viser utviklingen i skatt og rammetilskudd de siste årene.

Figur 14:

Skatt og rammetilskudd i kroner i perioden 2009-2014

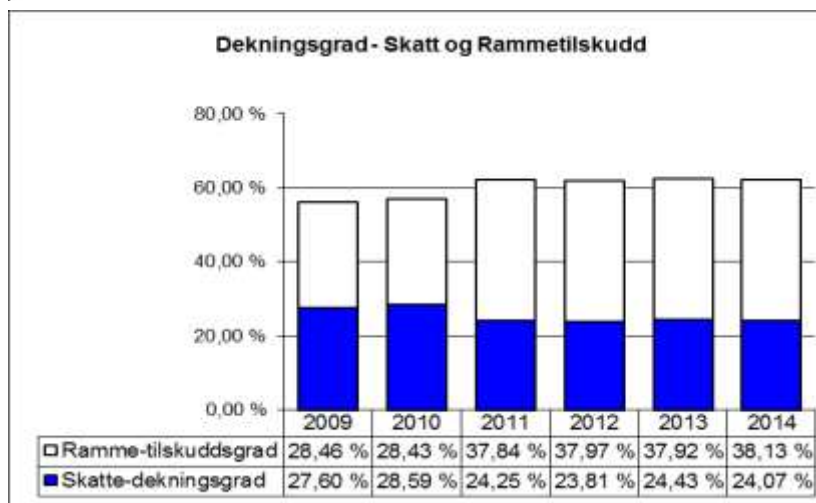
(Kilde: Risør kommunes regnskap)

Figur 15:

Dekningsgrad Skatt og rammetilskudd i perioden 2009-2014

(Kilde: Risør kommunes regnskap)

Det øverste diagrammet til viser utvikling i skatt og rammetilskudd i kroner.

Vi ser at fra 2013 til 2014 har inntektene fra skatt og rammetilskudd samlet økt med ca. 2,62 %. Skatteinntekten øker minst med ca. 1,68 mill (1,27 %), mens rammetilskuddet øker med ca. 6,85 mill. (3,33 %) fra 2013.

Den nederste tabellen viser skatt og rammetilskuddets dekningsgrad, som tilsvarer den andel av driftsutgiftene som dekkes av skatt og rammetilskudd.

Denne er på ca. 62,20 % for 2014, mot ca. 62,35 % i 2013 og viser en stabil dekningsgrad som følge av at det ikke har vært noen særskilte innlemminger fra 2013 til 2014.

5.1.2 Vesentlige poster gjennom budsjettåret

I 2014 har noen få, men vesentlige, poster endret seg mye i løpet av året eller vært knyttet usikkerhet til. Det har vært forsøkt å gjøre tilpasninger til endrede ramme-betingelser gjennom året, men man har ikke klart å utligne alle uforutsette endringer.

Under er noen av de mest vesentlige postene oppsummert.

Ressurskrevende tjenester

Risør kommune har et høyt antall ressurskrevende personer som medfører at vi får store refusjoner fra stat etter at året er omme. Refusjonskravet er på grunnlag av de faktiske lønnskostnader Risør kommune har hatt på å utføre tjenestene for disse brukerne. Det var budsjettert med kr. 21,3 mill. i refusjon, men rådmannen har varslet gjennom året at prognosene var noe høyere uten at det ble foretatt

budsjettregulering da refusjons-økningen gjenspeiles i økte lønnskostnader i Habiliteringstjenesten.

Ved årsoppgjøret ble det beregnet et krav på ca. 24,3 mill. som er tatt til inntekt i 2014.

Det jobbes fra statlig hold med gjennomgang av denne ordningen som har hatt en stor utvikling senere år. Dette skaper en betydelig usikkerhet knyttet til eventuelle omlegginger i ordningen for kommende år, som igjen vil kunne gi vesentlige utfordringer for driften på Sandnes ressurscenter.

Skatt på inntekt og formue

Skatteinngangen på landsbasis hadde en vekst på ca. 1,9 %, og i Risør på ca. 1,27 % i 2014. Risør kommune havnet i 2014 på et skattenivå på ca 77,2 % av landsgjennomsnittet (-0,2 % mot 2013) og oppnådde en skatteinntekt pr innbygger på kr.19.475, mot kr.25.226,- i snitt for landet.

Som følge av inntektsutjevningen er det ikke den lokale skatteinntekten som gjør utslag for svikt i inntektene for Risør kommune, men svikten på landsbasis. Svikten i skatteinntektene nasjonalt på ca 2,3 mrd har gitt utslag på ca 3,4 mill for Risør kommune fordelt på 0,46 mill på skatteinntekt og ca 2,98 mill på inntektsutjevningen.

Tilskudd til private barnehager

Endringer i fordelingen av barn i private og kommunale barnehager, og fordeling mellom store og små barn er vanskelig å forutsi i budsjettprosessen. For 2014 ble det budsjettert med 24 mill i tilskudd til private barnehager, mens den endelige utgiften etter avregning ble på ca. 26,27 mill totalt. Avregningen isolert sette endte opp med at Risør kommune må etterbetale ca kr.110' til de private barnehagene.

På forsommeren mottok kommunen en klage fra Private Barnehagers Landsforbund på kommunens tolkning i beregningene av tilskuddet knyttet til vektning av barna i modellen. Risør kommune tok klagen til følge, beregnet på nytt tilskuddssatsene, og etterbetalte tilskudd for periodene som var utbetalt. Endringen medførte en økt sats som igjen innebar en høyere kostnad på ca 1,79 mill ifht det som var budsjettert.

I tillegg til tilskuddet til private barnehager i egen kommune, må vi dekke kostnader nabokommuner har med barn fra Risør i deres barnehager, og andre veien. Nettoeffekten av disse utgjorde ca. 575' i 2014.

Finanspostene

Som følge av høyere snittlikviditet gjennom året ble renteinntektene bedre enn budsjettert. Totalt endte renteinntektene på ca. 2,3 mill, og ca. 656' bedre enn budsjett. I tillegg til renteinntekter på bankinnskudd har kommunen lagt om innfordringssystemet med den effekt at renteinntekter på kundefordringer har økt med ca 135' mot 2013.

Lånerentene holdt seg lave gjennom året som forventet og endte opp med et avvik på kun ca. 3' ved årets slutt, med en kostnad på ca. 19,3 mill.

Grunnlaget for de kalkulatoriske renter fra VAR-området følger de «lange rentene» og holdt seg lav gjennom hele året slik at forventet en svikt i denne overføringen til drift. Etter årets avslutning kunne vi konstatere en svikt på ca 508' mot budsjett.

Utbytte fra Agder Energi

Det er alltid en viss usikkerhet knyttet til resultatene i Agder Energi. Rådmannen har lagt til grunn en «handlingsregel» på utbytteinntekten for å skape en forutsigbarhet i denne. Det budsjetteres med et utbyttegrunnlag på 700 mill fra selskapet som gir kommunen et utbytte på ca. 7,25 mill, og eventuelt avvik fra dette dekkes av/avsettes til disposisjonsfond. Utbytte for 2013 som er inntektsført i 2014 utgjorde ca. 8,22 mill og er dermed ca 1 mill bedre enn budsjett. Disse midlene foreslås avsatt til disposisjonsfond i rådmannens innstilling for disponering av resultatet.

Mva. kompensasjon på investeringer

Fra og med 2014 blir all mva-kompensasjon på investeringsutgifter tilbakeført til investeringsregnskapet direkte. I 2013 ble all mva-kompensasjon på investeringer først inntektsført i drift, og deretter overført til investeringsregnskapet.

Dette medfører at man får et prinsippskifte i regnskapet som igjen gir utslag i regnskapet og driftsresultatet. I 2013 var denne mva-kompensasjonsinntekten på hele 15,6 som fremkom sammen med driftsinntektene, mens det i 2014 ikke er kommet inn noe mva-kompensasjon fra investeringer i driften.

Pensjonskostnaden/Premieavviket

Premieavvik-inntekten ble ved budsjett anslått til ca. 12,7 mill. Endelig aktuar ved årsslutt viste enda større premieavvik og inntektsføringen ble ytterligere ca. 3 mill. høyere enn budsjett. Totalt ble det inntektsført ca. 15,7 mill inkludert arbeidsgiveravgift.

Det amortiserte premieavviket (utgiftsføringen) var budsjettert med 5,7 mill, og endte opp ved årsslutt på ca. 6,2 mill inkludert arbeidsgiveravgift.

Redusert sats for arbeidsgiveravgift i Risør kommune

Fra 1. juli 2014 fikk Risør kommune redusert sats for arbeidsgiveravgift, fra 14,1 % til 10,6 %. Totalt sett sparte Risør kommunen ca 5,8 mill på denne avgiftsreduksjonen uten at det ble trukket inn gjennom rammeoverføringer i inntektssystemet.

Tiltaket er et distriktspolitisk tiltak som ikke er knyttet til offentlig sektor, men for å bidra til bedre betingelser for næringslivet i kommunen. Midlene er derfor trukket inn igjen rammeoverføringene fra 2015.

Disposisjonsfondsavsetninger

Det ble opprinnelig budsjettert med ca. 5 mill i bruk av disposisjonsfond i driften i 2014. Ved årsslutt er det brukt ca. 4,9 mill, hvor det er redusert bruk til vedlikehold kommunale bygg og internkontrolltiltak som hovedsak ble lavere enn forventet.

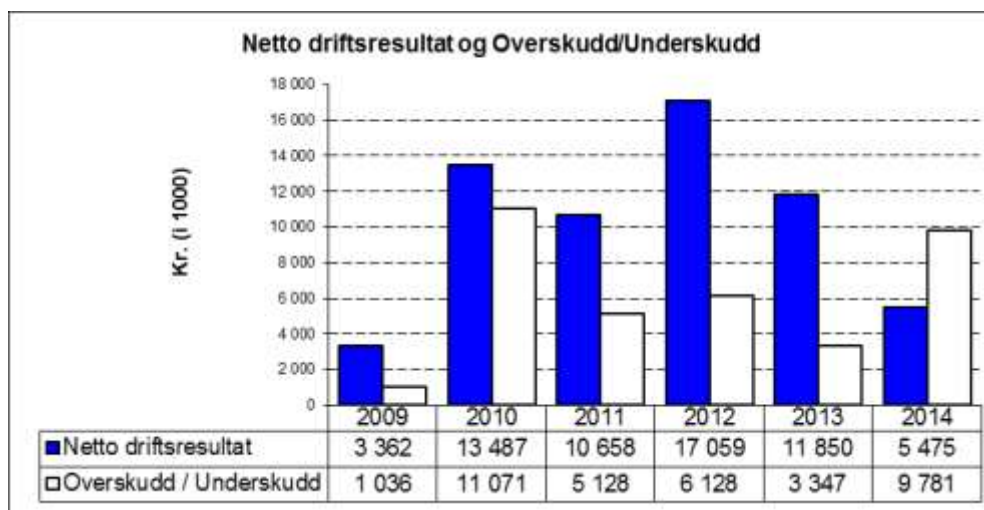
Disposisjonsfondet ble styrket med ca. 3,3 mill fra resultatet i 2013 og har dermed hatt en netto reduksjon i 2014 på ca 1,5 mill.

Driftsresultat

Årsregnskapet for Risør kommune i 2014 viser et overskudd på kr. 9.78 mill. I dette resultatet ligger det en inntekt knyttet til premieavvik på pensjon på ca

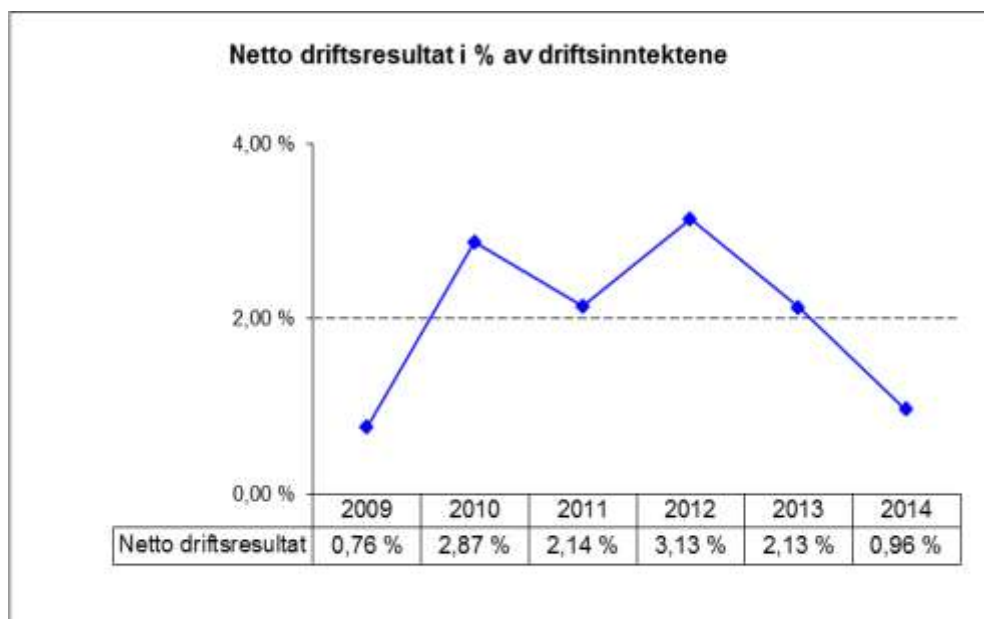
kr.15,7 mill og vil derfor fremstå som misvisende ifht den reelle driften av kommunen.

Figur 16:
Netto driftsresultat
og overskudd/
underskudd i
perioden 2009-2014
(Kilde: Risør
kommunes
regnskap)

Netto driftsresultat viser resultatet av kommunens ordinære, løpende drift og evnen til å dekke renter og avdrag. I 2014 viser dette et mindreforbruk ifht budsjett på kr.5,47 mill som er ca. 5,37 mill dårligere enn 2013.

Figur 17:
Netto driftsresultat i
% av
driftsinntektene i
perioden 2009-2014
(Kilde: Risør
kommunes
regnskap)

Økonomiske anbefalinger sier at netto driftsresultat i % av driftsinntektene bør være ca. 3 % for å sikre en forsvarlig formuesforvaltning. Tabellen over viser utvikling i dette % tallet for Risør kommune i perioden 2009-2014. Netto driftsresultat i % av driftsinntektene for 2014 er 0,96 % og er dermed godt under akseptabelt nivå. Det er viktig igjen å bemerke at dette er vanskelig å sammenligne tallene med 2013 som følge av blant annet omleggingen i mva-kompensasjonssystemet. Om man hadde lagt til mva-kompensasjonssinntekten fra investeringene i 2014 inn i drift, ville netto driftsresultat vært ca 2,48 % og bedre enn 2013.

Til tross av dette kan vi se at Risør kommune ligger greit an ifht sammenlignbare kommuner, og på nivå med Kostragruppe 11 og landet uten Oslo. Tallene for 2014 fremstår som mer sammenlignbare som følge av omleggingen av kompensasjonsordningen.

Tabell 5

Netto driftsresultat i % av driftsinntekter sammenlignet med andre.

(Kilde: KOSTRA)

Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter						
År	Risør	Tv.strand	Kragerø	Aust Agder	Kostragr.11	Land u/Oslo
2014	1,00 %	-0,90 %	-0,90 %	-0,20 %	0,70 %	1,10 %
2013	2,10 %	0,90 %	2,90 %	2,60 %	1,80 %	2,40 %
2012	3,10 %	0,40 %	1,80 %	1,20 %	2,00 %	2,60 %
2011	2,10 %	-0,80 %	-2,80 %	0,90 %	1,50 %	1,80 %

Det er også viktig å bemerke at Risør kommune hvert år inntektsfører et betydelig beløp i premieavvik-inntekt. I 2014 er det inntektsført ca. 15,7 mill inkludert arbeidsgiveravgift, og utgiftsført amortisert premieavvik på ca. 6,1 mill, som gir oss en netto inntekt på premieavvik på ca. 9,5 mill. Dette er inntekter som tas i året som avviket oppstår og som utgiftsføres igjen over 15, 10 og 7 år fremover. Dette innebærer at Risør kommune «skyver» foran seg utgifter knyttet til dette premieavviket som for hvert år øker. Ved utgangen av 2014 er det akkumulerte premieavviket på ca.65,2 mill inkludert arbeidsgiveravgift (se note 2 i regnskapet). Det er en diskusjon på nasjonalt plan i kommunesektoren om hva som skal skje fremover med denne utfordringen. Det er en vesentlig utfordring for kommune som er berørt av dette, og Risør må uavhengig av hva som skjer på nasjonalt nivå gjøre tiltak for å gjøre oss uavhengige av denne «Monopol-inntekten».

Nedenstående tabell er et forsøk på å skru om netto driftsresultat fra det som vises offisielt til et mer «virkelig» resultat.

	2014	2013	2012	2011
Sum driftsinntekter	-568 650	-556 889	-544 157	-498 420
Nto driftsresultat	-5 475	-11 850	-17 059	-10 658
Nto driftsresultat i % av driftsinntekter	0,96 %	2,13 %	3,13 %	2,14 %
Premieavvik inkl.aga	15 708	16 352	16 813	10 689
Overføring inv.regnskap (mva)	24	13 610	9 478	1 769
Nto bruk av fond (eksl disp fond)	539	-1 056	-4 109	-4 877
Bruk av disp fond	-4 869	-4 052	-2 657	-1 459
Korrigert nto driftsresultat	5 927	13 004	2 466	-4 536
Korrigert nto driftsresultat i %	-1,04 %	-2,34 %	-0,45 %	0,91 %

Vi tar her utgangspunkt i regnskapets netto driftsresultat, og korrigerer for elementer som ikke kommer korrekt til uttrykk i regnskapsrapportene.

- Premieavviket ligger inne i driftsresultatet uten at det har noe direkte med driften av kommunen å gjøre, og trekkes dermed ut.
- Finansinntekter som er overført til investeringsregnskapet trekkes ut av resultatet da overføringsposten skjer under avsetninger. (Tilfluktsromfondsavkastning).
- Netto bruk av bundne driftsfond tas inn i resultatet, da bruk av bundne fond som hovedregel går til dekning av en kostnad som ligger i resultatet, og tilsvarende avsetning til bundne fond som følge av en inntekt uten motpost i resultatet.

- Bruk av disposisjonsfond legges inn i resultatet av samme årsaker som nevnt over. (utgiftene er med i resultatet, men finansieres av inntekter utenfor)

Konklusjonen er dermed at selv om vi lander på rett side av budsjettbalansen er ikke det nødvendigvis et uttrykk for en god drift. Ved å bearbeide tallene kan man se at det er fort å la seg lede til å tro at alt er som det skal, til tross for at virkeligheten er en annen.

KS opprettholder anbefalingen om 3 % netto driftsresultat til tross for omleggingen med mva-kompensasjonsinntekten fra investeringsregnskapet, mens vurderinger fra Teknisk Beregnings Utvalg (TBU) legger anbefalingen på ca 2 %. Det er viktig å presisere at disse anbefalingene er et mål som gjelder over tid, og ikke kun for ett enkelt driftsår. Det er ikke lagt til grunn at tallene skal korrigeres som vi har presentert overfor.

5.2 RENTER, GJELD OG PENSJONSFORPLIKTELSE

5.2.1 Gjeld og pensjonsforpliktelser

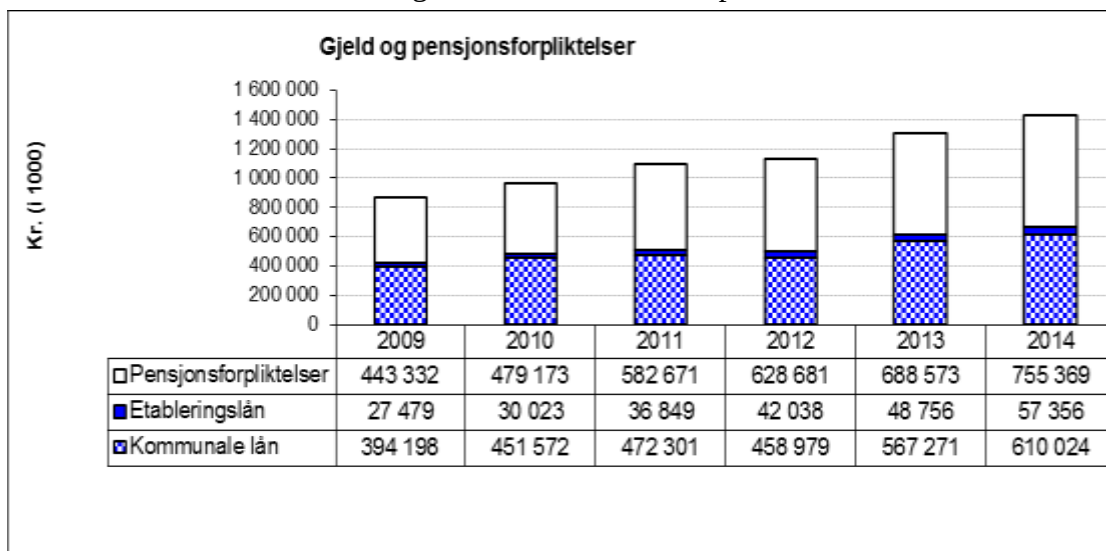
Kommunens totale gjeldsforpliktelser pr. 31/12-2014 er kr.1,4 mrd. Av dette utgjør pensjonsforpliktelsene ca. 53 %, tilsvarende ca. 755,4 mill. Kommunens utestående gjeld er ca. 667,4 mill, hvorav ca. 57,4 mill er etableringslån som kommunen videreformidler for Husbanken.

Grafen under viser utviklingen i disse størrelsene i perioden 2009-2014.

Figur 18:

Gjeld og pensjonsforpliktelser i perioden 2009-2014

(Kilde: Risør kommunes regnskap)

Som grafen viser har den kommunale lånegjelden steget jevnt i perioden. Fra 2013 til 2014 økte kommunens gjeldsforpliktelse med ca 118,1 mill, eller 9,1 %. Økningen består av en økning i pensjonsforpliktelsene på ca. 66,8 mill (9,7 %), mens den kommunale lånegjelden er økt med ca. 51,3 mill som følge de investeringene som har blitt gjennomført i 2014. Det er betalt avdrag på ca. 18,56 mill på gjelden i 2014.

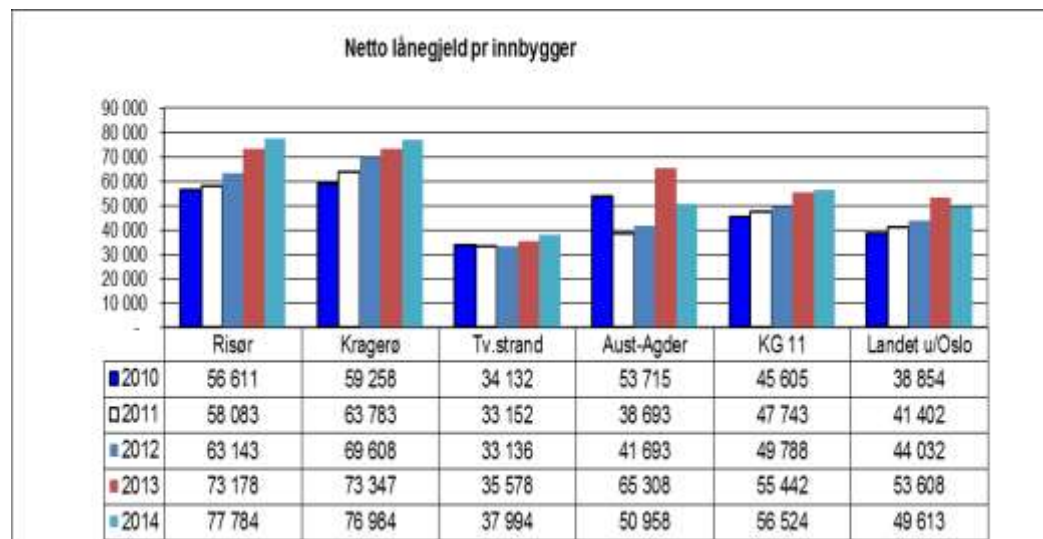
Kommunen har tatt opp ett lån i 2014 på 61,31 mill i Nordea. Lånet ble tatt opp som et Sertifikatlån knyttet til 3 måneder NIBOR-rente, og sikret gjennom en 7 års rentebinding på 2,21 % som nedtrappes ihht 30 års avdragstid.

I tillegg er det tatt opp 12,3 mill i lån fra Husbanken til videreformidling ved Startlån.

Ved årsslutt gjenstår det ca. 84,1 mill i ubrukte lånemidler fra årets, og tidligere års, låneopptak.

5.2.2 Netto lånegjeld pr. innbygger

Figur 19:
Netto lånegjeld pr.
innbygger
(Kilde: KOSTRA)

Kommunens gjeld øker jevnt, både totalt og pr. innbygger i periodene.

Netto lånegjeld viser summen av kommunens lån, fratrasket kommunale utlån og ubrukte lånemidler, og dividert med antall innbyggere 31/12. Risør kommune har økt andelen ubrukte lånemidler som følge av at vi ikke nedkvitterte ubrukte lån før årsskifte. Netto lånegjeld i Risør har økt med ca. 6,29 % fra 2013 til 2014, mens kommunegruppe 11 har økt med 1,95 % og Aust-Agder redusert 21,97 % i samme periode.

En økning i folketallet i kommunen slår positivt ut på resultatet i statistikken. Risør kommune har bare hatt en økning på 10 personer fra 2013 til 2014 hvilket medfører at endringen i folketallet ikke har særlig utslag på nivået lokalt.

Man må også vite litt om hvor en kommune er i investeringsforløpet sitt for å klassifisere hvor man er på skalaen. En kommune med høy gjeld pr innbygger vil ofte ligge lenger frem i investeringsprosessen enn en med lav gjeld pr innbygger. Flere kommuner har skilt ut eiendommer i egne selskaper hvor gjelden tas opp «utenfor» kommunen, eller leier eiendommer, og gir feilkilder i statistikkene. Risør kommune har de siste årene investert mye i både kulturhus og oppgradering av skolene, og bør således ligge «langt frem» i investeringsprosessen.

Man må også se på den enkelte kommunes inntekter og derved evne til å betjene en høy gjeld. Risør kommune har både eiendomsskatt og utbytteinntekter fra Agder Energi, og kan derfor bære en høyere lånegjeld enn en kommune som ikke har begge eller bare den ene av disse inntektene.

Det er følgelig vanskelig å sammenligne størrelsen på lånegjelden uten samtidig å vite noe om disse elementene.

5.2.3 Långivere og renter

Kommunens gjeldsportefølje er forvaltet i henhold til vedtatt finansreglement. Tabellen nedenfor viser sammensetning og spesifikasjon av kommunens låneportefølje. Lån knyttet til videreformidling av startlån fra husbanken er holdt utenfor.

Tabell 6:
Oversikt over
kommunens
låneportefølje
(Kilde: Risør
kommunes
regnskap)

Lånegiver	Type lån	Lån IB	Lån 30/04	Lån 31/08	Lån 31/12	Utløpstidspkt
Nordea	Sertifikat	100 000	100 000	100 000	100 000	nov. 13
Nordea	Sertifikat	39 807	39 452	39 096	38 740	des. 18
Nordea	Sertifikat	0	0	0	60 800	sep. 21
Kommunalbanken	Serielån - NBR	110 476	109 337	108 198	105 920	sep. 39
Kommunalbanken	Serielån - Pt	176 029	174 320	172 611	169 193	feb. 38
Kommunalbanken	Serielån -NBR	63 917	62 834	62 292	61 750	mai. 43
Kommunalbanken	Serielån -NBR	59 000	58 509	57 525	57 033	nov. 43
KLP-Kommunekreditt	Serielån - Pt	12 860	12 327	12 327	11 794	sep. 33
Husbanken	Serielån - Pt	1 649	1 649	1 615	1 580	mai. 32
Husbanken	Serielån - fastrente	2 956	2 808	2 660	2 661	aug. 23
Husbanken	Serielån - fastrente	274	265	254	254	aug. 26
Husbanken	Serielån - fastrente	10	8	6	6	feb. 16
				0		
Sum langsiktig Gjeld		566 978	561 509	556 584	609 731	

Rentebytteavtaler	Avtalebetingelser	Avtalebeløp	Utløpstidspkt
Nordea Swap 1	Fast til flytende 4,16	100 000	nov.18
DnB NOR SWAP	Fast til flytende 4,10	100 000	mar.17
Nordea Swap 2	Fast til flytende 3,26	38 385	des.18
Nordea Swap 3	Fast til flytende 3,47	54 005	mar.21
Nordea Swap 4	Fast til flytende 1,70	60 800	sep.21
Sum rentebytteavtaler		353 190	

Vekting Flytende/fast inkl.rentebytteavtaler		
Fast	kr 356 111	58,40 %
Flytende	kr 253 265	41,54 %
Antall løpende enkeltlån	12 stk	
Største enkeltlån	kr 169 193	27,75 %
Gjennomsnittsrente		3,25 %
Rentesårbarhet +1%	kr 2 533	* Dersom renten går opp 1% øker kostnad resten av året
Gj.snitt rentebindingstid	2,42	* vektet resttid rentebinding

Risør kommune har i 2014 lånt 61,3 mill til investeringer. Kommunen har i tillegg tatt opp 12,3 mill. i lån til videreformidling av Startlån/Etableringslån.

Ved årsslutt fordeler låneporteføljen seg på ca. 58 % bundet og ca. 42 % flytende renter. Gjennomsnittlig rentebindingstid (durasjon) er 2,42 som sikrer forutsigbarhet i rentekostnadene, og reduserer renteeksponeringen i porteføljen.

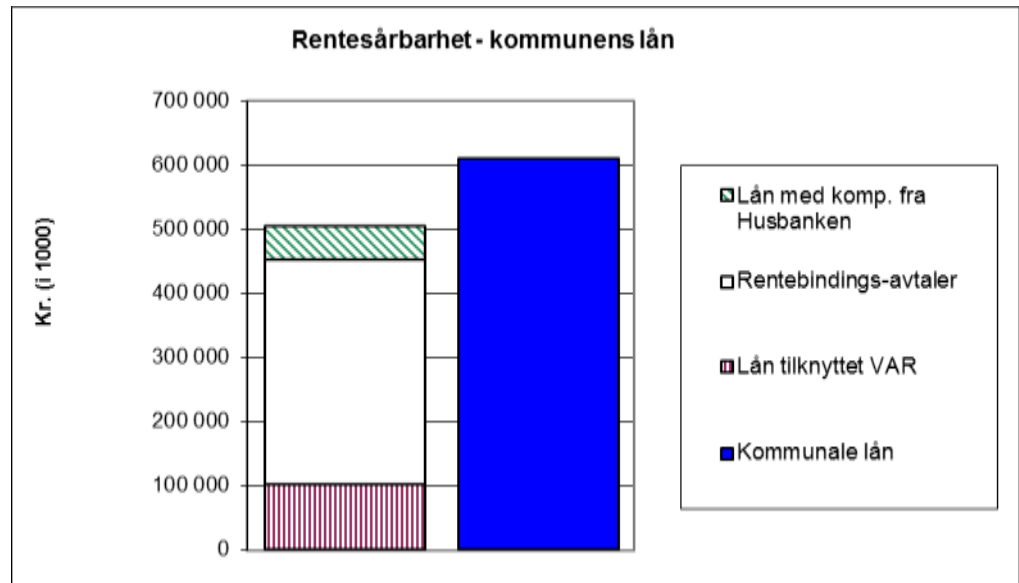
Ved å sikre porteføljen i så stor grad reduseres rentesårbarheten, og som tabellen viser vil en renteøkning på 1 % gi utslag i ca. 2,5 mill. i økte rentekostnader på årsbasis.

En enkel gjennomsnittsberegning basert på låneporteføljen vist i tabellen over og betalte renter 2014, viser at Risør kommune har hatt en gjennomsnittlig rente på ca. 3,28 %.

Gjennomsnittlig rente på porteføljen ved årsslutt er på ca. 3,25 %.

Kommunens sårbarhet for renteendringer er avhengig av i hvilken grad lånene er sikret ved rentebindingssavtaler, om vi mottar rentekompensasjon fra Husbanken, og om lånet er brukt til investeringer i VAR sektoren. Figuren under viser hvordan Risør kommune er sikret på disse punktene.

Figur 20:
Rentesårbarhet på
kommunens lån
2014
(Kilde: Risør
kommunes
regnskap)

Søylen til venstre viser ”sikringsmekanismerne”, mens søylen til høyre viser den totale kommunale lånegjelden. Lånegjelden er knyttet opp i ulike sikringsmekanismer;

- Ca. 99,17 millioner er lån tilknyttet VAR sektoren
- Ca. 353,19 millioner er sikret ved rentebindingsavtaler
- Ca. 50,82 millioner er lån med rentekompensasjon fra Husbanken

Dette innebærer at hovedparten av alle kommunens lån (82,49 %) er tilknyttet en sikringsmekanisme som reduserer Risør kommunes sårbarhet overfor rentesvingninger.

Vurderinger rundt gjeldssituasjonen i Risør kommune

Ved utgangen av 2014 har Risør kommune ca 610 mill i rentebærende gjeld som er en økning på ca 43 mill fra 2013. Gjeldens andel av driftsinntektene har vokst fra 90,66 % til 94,51 % og overskrider anbefalt nivå vesentlig.

I 2013 og 2014 har rentenivået vært lavt, og det er usikkerhet rundt hvordan rentenivået vil utvikle seg i årene fremover, men det er ikke usannsynlig at nivået vil øke gradvis i løpet av de neste 5 år.

Risør kommune er sårbar ifht økte kapitalkostnader og har sikret ca 58 % av lånene i porteføljen. Rentesårbarheten forsøkes holdt så lavt som mulig, og er pr 31/12-14 på ca 2,5 mill ved 1 % renteøkning.

Rentesikringer i perioder med lave renter medfører at man må betale en «forsikringspremie» som igjen bidrar til at kapitalkostnadene i en høyt sikret portefølje er høyere enn dersom kommunen hadde vært fullt ut eksponert i flytende renter. Det er en sikringspremie rådmannen anser som nødvendig for å unngå en kutt i tjenestetilbudet på kort sikt.

Totalt har Risør kommune betalt ca 39 mill i kapitalkostnader i 2014, noe som til sammenligning tilsvarer hele netto driftsrammene for Støttefunksjoner, Plan og Byggesak, og Ungdomsskole/VIRK til sammen.

Risør kommune følger minimumsavdragsordningen som innebærer at vi betaler så lite avdrag som er lovlig ut fra gjeldsnivået og anleggsmidlenes levetid. De totale kapitalkostnadene har økt med ca 5,4 mill fra 2013 til 2014 tilsvarende ca 9 årsverk, og vil fortsette å øke dersom ikke investeringsnivået i kommunen reduseres i årene som kommer. Rådmannen vil i kommende handlingsprogram

og økonomiplan for 2016-2019 jobbe med å stramme inn på investeringsaktiviteten.

5.2.4 Nøkkeltall

Basert på forslag fra Telemarkforskning har vi satt opp en oversikt over nøkkeltall for kommunens økonomiske oversikt for å følge utviklingen og bruke som målindikatorer i driften.

Tabell 7: Nøkkeltall for kommunens økonomi (Kilde; Risør kommunes regnskap 2010-2014)

Nøkkeltall/Indikator	Hva viser den	2010	2011	2012	2013	2014	Anbefalt nivå
Netto driftsresultat i % av driftsinntekter	løpende inntekter etter at løpende utgifter er trukket fra	2,87 %	2,14 %	3,14 %	2,13 %	0,96 %	Min. 3-5 %
Netto lånegjeld i % av driftsinntekter	Hvor mye av kommunens gjeld som skal betjenes av driftsinntekter	82,84 %	80,40 %	79,46 %	90,66 %	94,51 %	Maks 50-60 %
Disposisjonsfond i % av driftsinntektene	Hvor stor økonomisk buffer kommunen har for sin løpende drift	0,08 %	2,08 %	2,36 %	2,67 %	2,35 %	Min. 5-10 %
Netto finansutgifter i % av driftsinntekter	Hvor stor andel av driftsinntektene som brukes på å betjene langsiktig gjeld	3,67 %	3,71 %	3,95 %	4,29 %	4,92 %	Maks 2-3 %
Disposisjonsfond i % av akk. premieavvik	Hvor mye disposisjonsfond har vi til dekning av kommende forpliktelser	1,84 %	34,44 %	29,20 %	26,73 %	20,49 %	Min. 100%

Som vi ser går utviklingen i negativ retning på 5 av 5 indikatorer.

Den positive utviklingen i disposisjonsfond har blitt redusert som følge av høy bruk i 2014 knyttet til ekstraordinære kostnader til vedlikehold av kommunale bygninger og veier. Dersom hele mindreforbruket for 2014 avsettes til disposisjonsfondet vil indikator for «fond i % av inntekter» øke til ca 4 %, og «fond i % av premieavvik» øke til ca 35 %, og være en god styrkning av de to viktige indikatorene.

Vi bruker større andel av driftsinntektene våre på finansposter hvert år som følge av investeringsaktiviteten i kommunen.

Gjelden vår vokser av samme årsak også betydelig som følge av nok et år med vesentlige investeringer innenfor skole og kultur.

Denne veksten i disse 2 indikatorene er forventet som følge av budsjetterte investeringer, men rådmannen forventer en reduksjon i årene fremover dersom investeringsnivået kan holdes på et moderat plan i henhold til handlingsreglene for lånegjelden. Noe som viser seg å være vanskelig.

Risør kommune ligger ved utgangen av 2014 på et gjeldsnivå på ca 94,5 % av inntektene, og ligger dermed høyt på landsnivå. Ved utgangen av 2013 var indikatoren på landnivå på ca 76 %.

Vi ser en svekkelse av netto driftsresultat som også er kommentert ifm resultatet. Dette er en reduksjon som gjelder hele landet som følge av omleggingen i mva-kompensasjonsordningen. Måltallet nedjusteres av TBU til 2 % over tid, og er allikevel under målet.

5.3 UTLÅN

Kommunen har følgende utlån registrert i sin balanse:

Tabell 8
Utlån fra kommunen
(Kilde: Risør kommunes regnskap)

Låntaker	Gjenstående lånebeløp	Låneavtale
Tjenna Barnehage Lånet ble i sin tid gitt til utbedring av barnehagens lokaler	25 000,-	Barnehagen betaler avdrag til kommunen med kr. 10 000,- pr. år
Risør Akvarium Lån til oppgradering av akvariet	400 000,-	Lånet er gitt rente og avdragsfritt i 10 år (tom. 2015)
Etableringslån - gitt i regi av Husbanken	44 431 655,-	Består av mange dellån.
Sosiale utlån Lån til sosialklienter som gis av sosialkontoret	586 381,-	Består av mange dellån.
Risør kirkelige fellesråd Lån til dekning av tidligere års merforbruk	555 000,-	Lånet er gitt rente og avdragsfritt i 3 år til 1/7-2014, deretter med 10 års avdragstid.

5.4 ARBEIDSKAPITAL OG LIKVIDITET

5.4.1 Arbeidskapital

Arbeidskapital er forholdet mellom kommunens kortsiktige gjeld og summen av omløpsmidler (bankinnskudd/kasse og kortsiktige fordringer).

Tabell 9
Arbeidskapital
(Kilde: Risør kommunes regnskap)

	Omløpsmidler	Kortsiktig gjeld	Arbeidskapital
Inngående balanse 1/1	235 604 656	-72 515 051	163 089 605
Utgående balanse 31/12	240 814 595	-68 368 757	172 445 838
Endring i arbeidskapital	5 209 939	4 146 294	9 356 233
Endring i regnskapsprinsipp			0
Endring i arbeidskapital			9 356 233

Risør kommunes arbeidskapital er økt med ca. 9,3 mill. fra 2013 til 2014 som hovedsakelig kommer av at vi har en økning i ubrukte lånemidler som følge av for høyt låneopptak i forhold til investeringsaktiviteten senere år. Dette tilsier at Risør kommunes betalingsevne/solvens er bedret mot samme tid i fjor, og at vi har midler til å dekke våre kortsiktige forpliktelser.

Dersom vi tar samme skjema og korrigerer dette for elementer som burde vært holdt utenfor i denne beregningen kan vi se situasjonen som følger:

	Omløpsmidler	Kortsiktig gjeld	Arbeidskapital
Inngående balanse 1/1	235 604 656	-72 515 051	163 089 605
Korr for Premieavvik	-55 718 034	0	-55 718 034
Korr for Ubrukte lånemidl	-65 250 474	0	-65 250 474
Korrigert IB	114 636 148	-72 515 051	42 121 097
Utgående balanse 31/12	240 814 595	-68 368 757	172 445 838
Korr for Premieavvik	-65 260 967		-65 260 967
Korr for Ubrukte lånemidl	-84 082 628		-84 082 628
Korrigert UB	91 471 000	-68 368 757	23 102 243
Endring i arbeidskapital	-23 165 148	4 146 294	-19 018 854
Endring i regnskapsprinsipp			0
Endring i arbeidskapital			-19 018 854

Vi ser da at endringen i arbeidskapitalen snur fra en positiv utvikling til en negativ utvikling, og kan se at betalingsevnene tvert imot har svekket seg

gjennom året. Rådmannen må følgelig følge med på utviklingen av arbeidskapitalen for å unngå å havne i en situasjon hvor man betaler gjeld med «lånte penger» i årene som kommer.

5.4.2 Likviditet

Kommunens likviditet har vært god gjennom hele året.

Tabellen viser utvikling i kontant/bank beholdning, ubrukte lånemidler og bundne fond i 2014.

Tabell 10

Likviditet

(Kilde: Risør kommunes regnskap)

	IB 01/01	UB 31/12	Endring
Kontantbeholdning	107 793 839	99 693 188	(8 100 651)
Ubrukte lånemidler	65 250 474	84 082 628	18 832 154
Bundne Fond	29 985 500	30 370 642	385 142
Sum	95 235 974	114 453 270	19 217 296
Kontantbeholdning som ikke er knyttet til ubrukte lånemidler eller bundne fond	12 557 865	(14 760 082)	(27 317 947)

Som vi ser er det en synkende trend. Risør kommune har en negativ fri likviditet på ca. 14,76 mill. ved utgangen av året. Det er den andelen av bankinnskudd som ikke er bundet opp i investeringer eller øremerkede midler avsatt på fond.

Ubrukte lånemidler er knyttet til investeringskostnader som ikke er betalt for, og bundne fond er penger som er «øremerket» tiltak til drift og investeringer.

Dersom Risør kommune hadde blitt pålagt å foreta alle investeringer og tiltak som er knyttet til disse postene ville kommunen ikke hatt penger igjen i banken til å dekke de løpende driftsutgiftene.

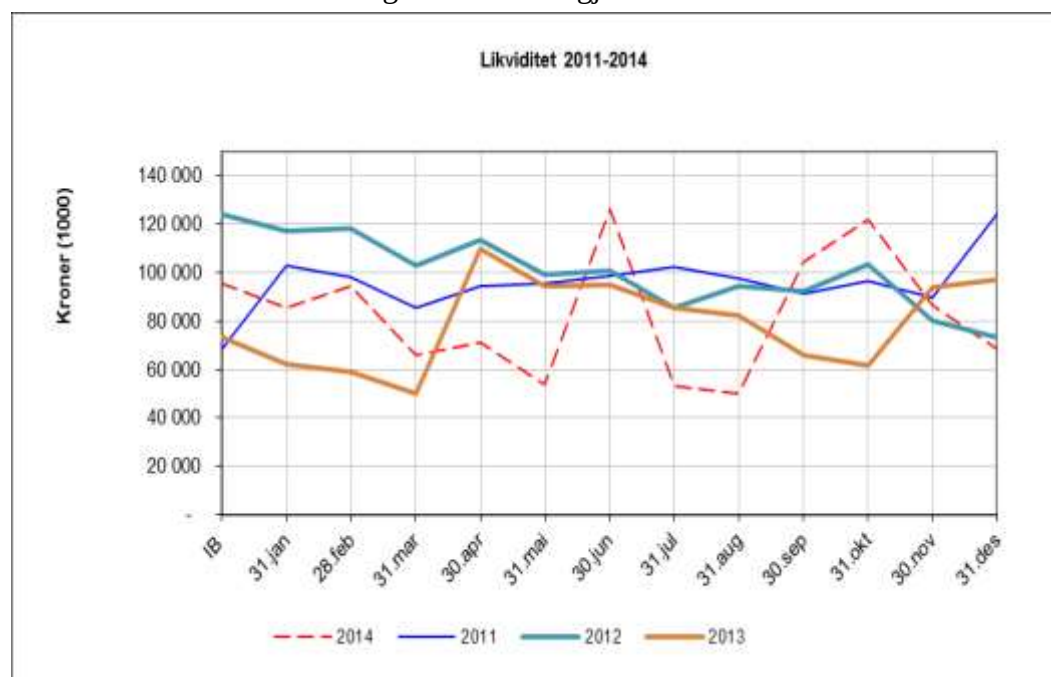
Likviditeten og resultatene har de senere årene ikke vært sammenlignbare som følge av blant annet premieavviket. Premieavviket oppstår som følge av at vi må betale inn mer til pensjonsselskapene enn pensjonskostnadene tilsier. Dette skaper en «mismatch» mellom resultatet og likviditeten da pensjonsselskapet beholder pengene, og kommunen inntektsfører avviket.

Tabellen under viser utviklingen i likviditet gjennom året.

Figur 21:

Likviditet i perioden 2011 - 2014

(Kilde: DnB NOR og Sparebanken Sør)

Den røde stiplede linjen er likviditet i 2014, de øvrige linjene er likviditet på samme tidspunkt de 3 foregående år. Likviditeten har vært grei gjennom hele året, med et gjennomsnitt på ca.82,7 mill. mot ca. 79,2 mill. i 2013.

Vi kan se av grafen at låneopptaket til årets investeringer ble foretatt i månedsskifte juni/juli med ca. 61 mill.

Den ubrukte delen av investeringslånene ble ikke tilbakebetalt i desember og har dermed økt vår andel ubrukte lånemidler gjennom året fra ca. 65 til ca. 82 mill.

Kommunens likviditet er forvaltet i henhold til vedtatt finansreglement.

Tabellen under viser kommunens sammensetning av likviditet gjennom året, avkastningen, og referanseavkastning.

Risør kommune har ingen plasseringer som binder opp likviditet, utover pålagt avsatt skattetreks midler, gjennom året eller ved årsslutt.

Tabell 11:
Oversikt over
likvide midler
(Kilde: Risør
kommunes
regnskap)

Rapportering for likvide midler i Risør Kommune									
Alle tall i hele tusen kr									
		IB 1/1		Tertial 1		Tertial 2		UB 31/12	
Innskudd (1000)		Kr.	%	Kr.	%	Kr.	%	Kr.	%
Hovedbank	Spb.Sør	89 203 584	94 %	60 576 136	85 %	39 015 326	78,3 %	56 564 642	82 %
Andre banker	DnB	6 925 171	7 %	8 498 194	12 %	10 355 395	20,8 %	11 248 406	16 %
	Nordea	(931 978)	-1 %	1 846 873	3 %	462 869	0,9 %	866 952	1 %
	Bank 4								
Sum		kr 95 196 777	100 %	kr 70 921 203	100 %	kr 49 833 590	100 %	kr 68 679 999	100 %
Gj.snitt likviditet									
ultimo periode (1000)				kr 82 420		kr 77 222		kr 82 777	
Påløpt/bokført avkastning									
ultimo periode				kr 635	0,77 %	kr 1 166	1,51 %	kr 1 998	2,41 %
Referanseavkastning NBR 3mnd			1,66 %		1,75 %		1,72 %	0	0,00 %
NBR 3 mnd omregnet (360/dgr)					0,58 %		1,15 %	0,00 %	0,00 %
Bunde likvider		Finansinst.		Betingelser %		Beløp bundet tkr.		Avkastn.tkr./%	
Avtale nr.1		Spb.sør		Nibor+0,9 pkt		12 900		329 2,55 %	
Avtale nr.2									
Sum						12 900		329	

Risør kommune har ingen plasseringer av langsiktige aktiva.

For å se på analyse av likviditeten i kommunen kan vi se litt på likviditetsgrader som følger:

Likviditetsgrad 2 «Acid test» ser man på kommunens mest likvide omløpsmidler (OM) vs kortsiktig gjeld (KG) ved årsslutt. (Kravet er > 1)

$$\frac{\text{OM kr.240 815'}}{\text{KG kr.68 369'}} = 3,52 \text{ (2013=3,25)}$$

Blant omløpsmidlene ligger premieavviket (PA) som en «fordring» og forstyrrer virkelighetens omløpsmidler. Trekker vi ut denne blir det som følger:

$$\frac{\text{OM kr.240 815} - \text{PA kr.65 261}}{\text{KG kr.68 369}} = 2,57 \text{ (2013=2,48)}$$

Videre har vi en del midler som er bundet opp i fond til drift og investering (FDI) og følgelig ikke kan klassifiseres som «fri likvider». Trekker vi fra disse blir det som følger:

$$\frac{\text{OM kr.240 815} - \text{PA kr.65 261} - \text{FDI kr.30 371}}{\text{KG kr.68 369}} = 2,12 \text{ (2013=2,07)}$$

Vi ser med andre ord at selv om vi korrigerer omløpsmidlene i analysen kommer vi ganske greit ut i testen.

Likviditetsgrad 3 «kontantgraden» ser man på betalingsmidlene (Bm), bankinnskudd og kasser, kommunen har opp mot kortsiktig gjeld (KG). «Kravet er > 0,3)

$$\frac{\text{Bm kr.99 693}}{\text{KG kr.68 369}} = \underline{\underline{1,46}} \quad (2013=1,49)$$

I betalingsmidlene ligger også de ubrukte lånemidlene fra årets låneopptak (ULM) og gir et feil bilde av hva vi faktisk har «på bok» Trekker vi ut disse får vi som følger:

$$\frac{\text{Bm kr.99 693} - \text{ULM kr.84 083}}{\text{KG kr.68 369}} = \underline{\underline{0,23}} \quad (2013=0,59)$$

Trekker vi også ifra de bundne fondene til drift og investering (FDI) som ikke ansees som «frie midler» blir det som følger:

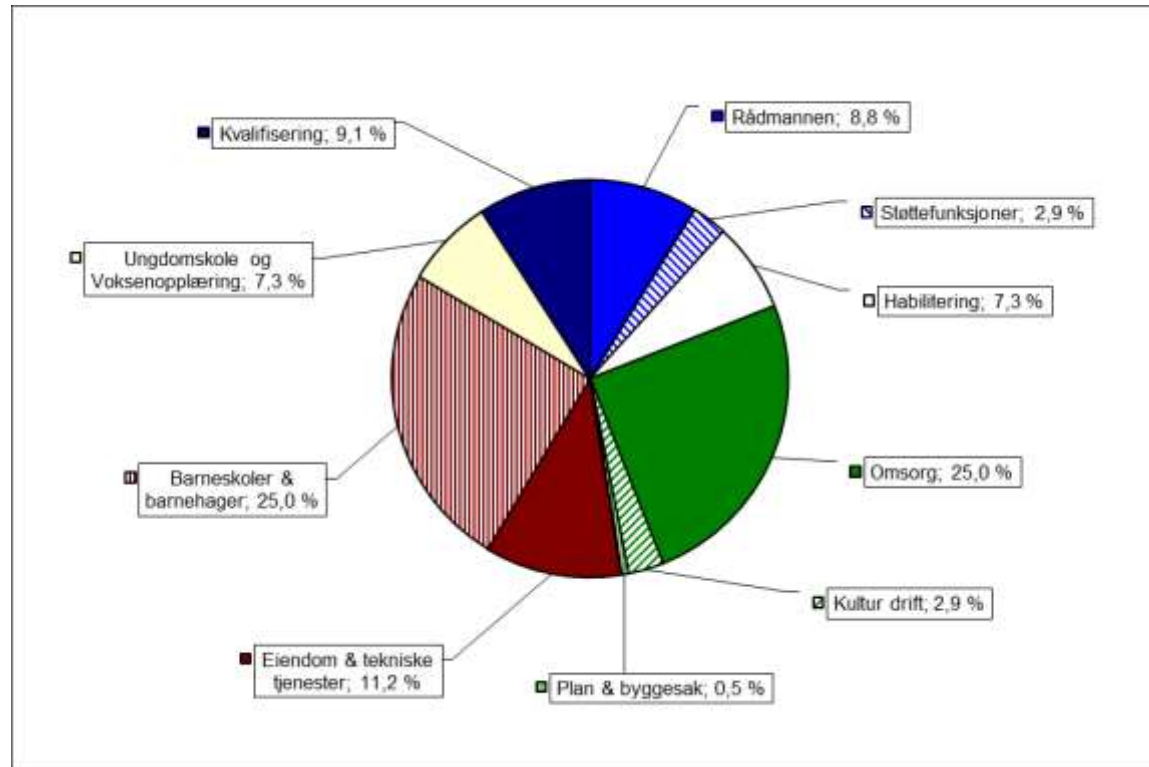
$$\frac{\text{Bm kr.99 693} - \text{ULM kr.84 083} - \text{FDI kr.30.371}}{\text{KG kr.68.369}} = \underline{\underline{-0,22}} \quad (2013=0,17)$$

Vi ser dermed at vi ligger under anbefalingene på > 0,3 til tross for at første analysen viste godt resultat. Man må med andre ord vite litt mer om hva som ligger inne i tallene i analysene som foretas av de kommunale nøkkeltallene. Til tross for at kommunen ved årsskiftet har nesten 100 mill «på bok», er det ikke slik at likviditetssituasjonen er betryggende. Vi kan også se at utviklingen fra 2013 er negativ på de fleste faktorene i Likviditetsgrad 3 som indikerer at vi må gjøre tiltak for å snu utviklingen.

5.5 NETTO OG BRUTTO DRIFTSRAMMER

Enhetene har hatt følgende netto driftsrammer i 2014:

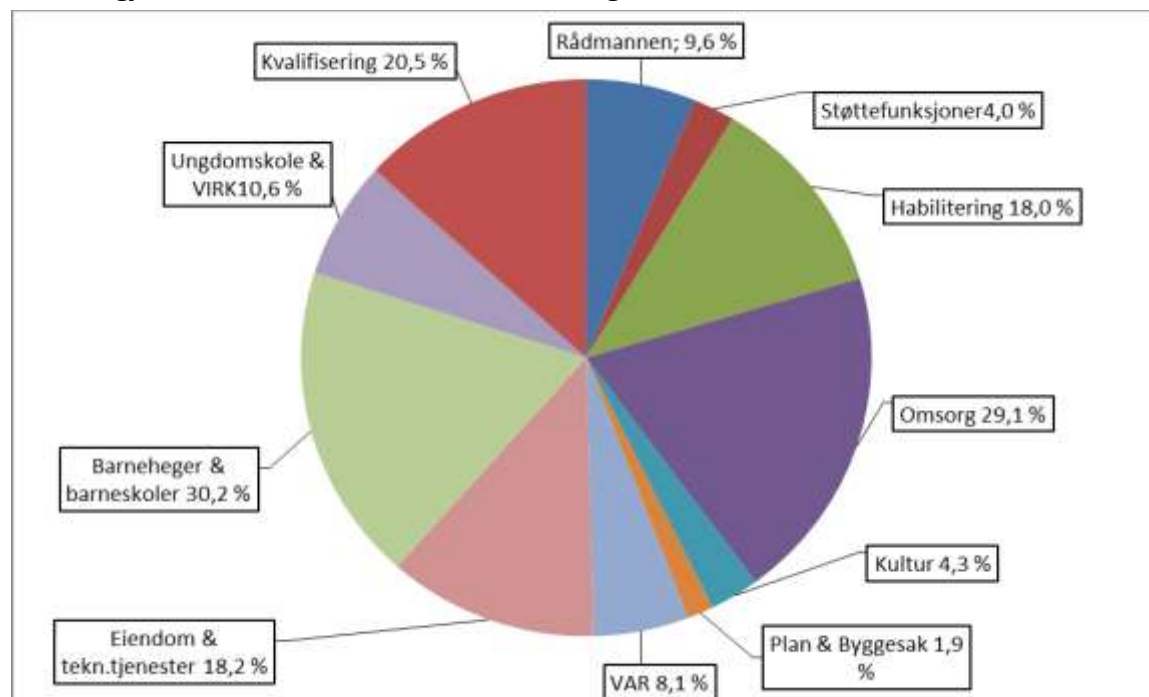
Figur 22:
Fordeling av netto driftsrammer mellom enhetene
(Kilde: Risør kommunes regnskap)

Enhet for Omsorg, og enhet for Barneskoler og Barnehager har de største andelene av netto driftsrammer med ca. 25 % hver av total. Enhet for plan og byggesak har så stor andel inntekter at netto driftsramme blir under 1 %. Selvkostområdene er holdt utenfor da disse skal balanseres mot selvkostfond og dermed går i 0.

Når det gjelder brutto driftsrammer er fordelingen som vist under:

Figur 23:
Fordeling av brutto driftsrammer mellom enhetene
(Kilde: Risør kommunes regnskap)

5.6 DRIFTSENHETENE 2014

Risør kommune har i 2014 hatt åtte driftsenheter og to administrative enheter som alle styrer etter netto driftsrammer.

Rådmannen har budsjettoppfølgingsmøter hver måned med sine enhetsledere og avdelingsledere hvor økonomien gjennomgås og utfordringer i driften tas opp.

Tabellen nedenfor viser hver enkelt enhets netto rammer, regnskap og mer-/mindreforbruk for 2014.

Tabell 12:
Driftsenhetenes
resultater for
2014 (Kilde:
Risør
kommunes
regnskap)

Enhet	Regnskap	Rev. budsjett	Mer-/mindre- forbruk	Budsjett	Forbr %	Regnskap i fjor
Rådmannen	32 341 729	31 792 000	-549 729	31 383 000	101,73	31 559 099
Støttefunksjoner	10 636 751	10 053 000	-583 751	10 025 000	105,81	10 581 420
Habilitering	26 768 338	28 628 000	1 859 662	28 469 000	93,50	25 023 157
Omsorg	91 554 534	94 078 000	2 523 466	93 421 000	97,32	88 977 017
Kultur drift	10 587 278	10 766 000	178 722	11 121 000	98,34	11 188 984
Plan & byggesak	2 000 040	1 503 000	-497 040	1 595 000	133,07	1 935 494
Teknisk drift	0	0	0	0	0,00	0
Eiendom & tekniske tjenester	40 958 734	41 437 000	478 266	39 125 000	98,85	42 834 316
Barneskoler & barnehager	91 502 302	89 870 000	-1 632 302	90 124 000	101,82	96 317 706
Ungdomskole og VIRK	26 687 863	28 361 000	1 673 137	28 438 000	94,10	28 513 897
Kvalifisering	33 431 867	30 316 000	-3 115 867	30 934 000	110,28	33 511 552
Avsetninger	-10 887 875	-5 015 000	5 872 875	2 328 000	217,11	-11 732 867
Sum driftsenhetene	355 581 561	361 789 000	6 207 439	366 963 000		358 709 775
Felles inntekter og utgifter	-365 362 414	-364 663 000	699 414	-366 963 000		-362 057 119
Overskudd/underskudd	-9 780 853	-2 874 000	6 906 853	0		-3 347 344

Enhetene i Risør kommune har forbrukt ca. 355,6 mill. i 2014 mot budsjett 361,8 mill, som gir et mindreforbruk på driftsenhetene samlet på ca. 6,2 mill når vi også tar hensyn til felles avsetninger lønn og pensjon. Ser man bort fra fellesavsetningene viser driftsenhetene et mindreforbruk på ca. 336' som tilsvarer en «innertier» ifht budsjett.

Regnskapsåret 2014 har vært et relativt ordinært driftsår uten de store overraskelsene, og avvikene fra budsjettene har vært kontrollerte i den forstand at man har vært klar over utfordringene og avvikene.

Året startet med noe mer snø en de fleste av oss ønsket, og vi stod overfor en ekstrakostnad til brøyting på ca 1,2 mill når vinteren slapp taket. Videre ble det avdekket behov for strakstiltak på enkelte kommunale bygg som måtte håndteres. Totalt ble det bevilget 1,2 mill ekstra til vedlikehold av bygningssmassen.

Rådmannen og rådmannens stab – merforbruk kr. 0,55 mill.

Nr	Tjeneste	Regnskap 2014	Rev. budsjett	Avvik	Budsjett 2014	Forbr %
1000	Politisk aktivitet	2 795 619	2 691 000	-104 619	2 731 000	103,89
1001	Utgifter til valg	0	0	0	0	0,00
1002	Politiske partier	90 004	90 000	-4	90 000	100,00
1100	Revisjon og kontrollutvalg	976 257	968 000	-8 257	968 000	100,85
1200	Administrasjon	7 733 365	7 571 000	-162 365	6 921 000	102,14
1201	Økonomiavdelingen	349 582	349 000	-582	349 000	100,17
1206	Felles IT tjenester	4 119 025	3 703 000	-416 024	3 870 000	111,23
1800	Div felles inntekt/kostnad	827 704	840 000	12 296	840 000	98,54
1802	Rådet for mennesker med nedsatt funksjons	0	5 000	5 000	5 000	0,00
1803	Eldrerådet	5 532	5 000	-532	5 000	110,64
2333	Miljørettet helsevern	415 014	914 000	498 986	923 000	45,41
2550	Medfinansiering somatiske tjenester	8 311 717	8 000 000	-311 717	8 000 000	103,90
3010	Plansaksbehandling	626 074	565 000	-61 074	577 000	110,81
3012	Kommuneplan	52 796	0	-52 796	0	0,00
3254	Tilskudd og næringsarbeid	1 519 350	1 491 000	-28 350	1 504 000	101,90
3259	Næringsprosjekter	0	0	0	0	0,00
3301	Annen samferdsel	0	0	0	0	0,00
3900	Tilskudd til fellesrådet	4 309 998	4 310 000	2	4 310 000	100,00
3920	Tilskudd til frimenighete	209 693	290 000	80 307	290 000	72,31
01	Rådmannen	32 341 730	31 792 000	-549 729	31 383 000	101,73

Kommentar:

Økonomisk har 2014 vært et tilnærmet normalår for rådmannen og hans stab. Det er normalt at det oppleves merforbruk på enkelte tjenester og mindreforbruk på andre.

Merforbruket er satt sammen av mange elementer som man ser av tjenestefordelingen overfor.

Enheten har avsluttet kommuneplanarbeidet i driftsåret. Totalt er det påløpt ca. 258' til dette arbeidet, som er finansiert med ca 206' fra disposisjonsfond, og resten av egen ramme.

Kostnadene til IKT samarbeidet DDØ ble ca. 516' høyere enn budsjett blant annet som følge av avregning på kapitalkostnader i DDØ ved årets slutt.

Kostnadene til medfinansiering av somatiske tjenester ble ca. 311' høyere enn budsjett etter beste anslag. Endelig avregning foreligger høsten-15. Tidligere års mindreforbruk er disponert til Folkehelsearbeid ifm samhandlingsreformen, og kunne dermed ikke gå til dekning av dette års merkostnad.

Mindreforbruk på Miljørettet helsevern kommer av refusjonsinntekter knyttet til kommunelegens arbeid inn mot samhandlingsreformen i Østre Agder.

Se for øvrig Rådmannens årsmelding for 2014.

Enhet for støttefunksjoner – merforbruk kr. 0,58 mill.

Nr	Tjeneste	Regnskap 2014	Rev. budsjett	Avvik	Budsjett 2014	Forbr %
1200	Administrasjon	9 289 365	8 999 000	-290 365	8 957 000	103,23
1209	Utgifter tillitsvalgte	1 133 750	800 000	-333 750	814 000	141,72
1805	AMU	213 635	254 000	40 365	254 000	84,11
2830	Bolig tilskudd (husbank)	0	0	0	0	0,00
02	Støttefunksjoner	10 636 750	10 053 000	-583 750	10 025 000	105,81

Kommentar:

Enheten har hatt et relativt ordinært driftsår, med noe utskifting av personal og implementering av nye programvarer på økonomiavdelingen.

Enhetens merforbruk skyldes i vesentlighet endringer innenfor tillitvalgtapparatet.

Skifte av hovedtillitsvalgt i Fagforbundet medførte at enheten ble sittende med en ekstra lønnskostnad som ikke var budsjetttert og som ble kostnadsført på personalavdelingen. I tillegg ble frikjøpskravet til delta økt med 30 % da HTV

ble fellestillitsvalgt for YS- kommune. Dette medførte en kostnadsøkning på ca 150' for enheten som ikke var budsjettet.

Se for øvrig enhetens årsmelding for 2014.

Enhet for habilitering – mindreforbruk kr. 0,5 mill.

Nr	Tjeneste	Regnskap 2014	Rev. budsjett	Avvik	Budsjett 2014	Forbr %
1200	Administrasjon	872 784	-18 000	-890 784	0	-4 848,80
2341	Arbeidstrening	6 542 316	6 513 000	-29 316	6 530 000	100,45
2343	Transporttjenester	482 297	377 000	-105 297	377 000	127,93
2346	Tilskudd VTA bedrifter	212 220	215 000	2 780	215 000	98,71
2542	Heldøgntilbud f.hemmede	12 394 508	19 343 000	6 948 492	19 146 000	64,08
2544	Personlige assistenter	434 615	490 000	55 385	477 000	88,70
2545	Omsorgslønn	41 109	98 000	56 891	99 000	41,95
2549	Avlastningsbolig - PU	5 788 489	1 610 000	-4 178 489	1 625 000	359,53
04	Habilitering	26 768 338	28 628 000	1 859 662	28 469 000	93,50
2523	Enslige mindreårige Bokollektivet	-515 580	-1 614 000	-1 098 420	-1 620 000,00	31,94
2524	Enslige mindreårige	260 225	0	-260 225	0,00	0
137	Enslige mindreårige flyktninger	-255 355	-1 614 000	-1 358 645	-1 620 000	15,82 %
	Habilitering og Enslig mindreårige	26 512 983	27 014 000	501 017	26 849 000	98,15 %

Kommentar:

2014 har vært et relativt ordinært driftsår for enheten.

Tjenestestedene Orreveien og Linken har merforbruk på hhv 113' og 29' som i hovedsak er som følge av lønnskostnader knyttet til sykefravær.

Sandens Ressurssenter har hatt et krevende år med salg av tjenester godt utover budsjett. Salget utgjør totalt ca. 14,1 mill, mot budsjett 10 mill, mens lønnsutgiftene ble ca. 5,4 mill mer enn budsjett. Merkostnadene mellom økt salgsinntekt og lønnskostnader kan relateres til økt innsats knyttet til ressurskrevende tjenester.

Refusjon ressurskrevende tjenester var budsjettet til 21,3 mill i 2014, prognosene gjennom året ble oppjustert til ca 24 mill, og i årsavslutningen beregnet til ca. 24,3 mill som følge av økt ressursinnsats på brukerne og en økning i gjennomsnittlig timepris.

Enslig mindreårige flyktninger hadde en svikt mot budsjett på ca 1,36 mill som hovedsakelig skyldes lavere refusjon på kostnadene knyttet til ekstra ressursinnsats for særlig krevende brukere.

For videre utdyping vises til enhetens årsmelding for 2014.

Enhet for omsorg – mindreforbruk kr. 2,52 mill.

Nr	Tjeneste	Regnskap 2014	Rev. budsjett	Avvik	Budsjett 2014	Forbr %
1200	Administrasjon	935 779	935 000	-779	0	100,08
2343	Transporttjenester	102 500	103 000	500	103 000	99,51
2414	Rehabiliteringsenhet	2 433 134	3 102 000	668 866	3 149 000	78,44
2530	Institusjonspleie	31 315 873	31 396 000	80 127	31 115 000	99,74
2532	Kortidsavdeling	2 234 844	3 282 000	1 047 156	3 323 000	68,09
2533	Vaskeri	1 032 277	1 060 000	27 723	1 077 000	97,38
2534	Dagsenter	865 624	985 000	119 376	1 000 000	87,88
2535	Kjøkkentjenester	4 521 796	4 311 000	-210 796	4 353 000	104,89
2537	Felles utg. Omsorgstjenester	-2 120 668	-1 385 000	735 668	-513 000	153,12
2538	Legetjeneste Omsorgstjenester	1 245 841	942 000	-303 841	860 000	132,25
2539	Nattetjeneste - inst.	7 091 843	6 558 000	-533 843	6 683 000	108,14
2541	Hjemmetjenester	29 395 574	31 336 000	1 940 426	31 159 000	93,81
2543	Psykiatritjeneste	9 259 268	8 663 000	-596 268	8 285 000	106,88
2544	Personlige assistenter	1 814 658	820 000	-994 658	856 000	221,30
2545	Omsorgslønn	43 479	110 000	66 521	111 000	39,53
2547	Leiebiler	1 309 403	1 760 000	450 597	1 760 000	74,40
2548	Annen ref.kjøring	73 270	100 000	26 730	100 000	73,27
2560	Akkuthjelp helse og omsorgstjenesten	40	0	-40	0	0,00
05	Omsorg	91 554 535	94 078 000	2 523 465	93 421 000	97,32

Kommentar:

Enheten hadde tidlig i året kontroll på lønnskostnadene og lå godt an inn mot sommerferien.

Enheten har drevet nøkternt gjennom året både på driftsutgifter og på lønnsområdet. Enheten fikk en positiv avregning på ca 410' på pensjonskostnadene ifm avregningen ved årsavslutningen.

Inntektssiden har gjennom året vært under kontroll, endte opp med ca 250' i merinntekt.

Enheten har i 2014 jobbet med flere store driftsprosjekter knyttet til omsorgsteknologi, e-helsekoordinator, aktivitet psykisk helse og velferdsteknologi som har bidratt til kostnadsdeling og tilskudd/refusjoner med samarbeidspartnerne.

Se for øvrig enhetens årsmelding for 2014.

Enhet for kultur – mindreforbruk kr. 0,18 mill.

Nr	Tjeneste	Regnskap 2014	Rev. budsjett	Avvik	Budsjett 2014	Forbr %
2314	Oppvekst	674 288	650 000	-24 288	957 000	103,74
2315	Skolemusikk	60 000	60 000	0	60 000	100,00
2342	Risør Frivillighetssentral	283 441	343 000	59 559	344 000	82,64
3255	Turistinformasjon	747 395	682 000	-65 395	674 000	109,59
3257	Designutvikling	175 000	175 000	0	175 000	100,00
3700	Biblioteket	2 087 722	2 126 000	38 278	2 153 000	98,20
3730	Risør Kino	616 601	785 000	168 399	794 000	78,55
3750	Tilskudd museum & akvarie	514 183	550 000	35 817	550 000	93,49
3770	Tilskudd kunstformidling	413 357	434 000	20 643	436 000	95,24
3801	Støtte til idrettslag m.m	131 545	150 000	18 455	150 000	87,70
3831	Int.kommunal kulturskole	1 946 652	1 933 000	-13 652	1 933 000	100,71
3850	Kulturkontoret	1 096 931	1 042 000	-54 931	1 049 000	105,27
3852	Risørhuset kulturfagligdrift	356 652	317 000	-39 652	321 000	112,51
3853	Div. kulturaktiviteter	1 483 511	1 520 000	36 489	1 525 000	97,60
06	Kultur drift	10 587 278	10 766 000	178 722	11 121 000	98,34

Kommentar:

Enheten har hatt et godt driftsår og styrt budsjettet mot balanse.

I hovedsak er det innsparinger og merinntekter på Risør kino som medfører at enheten går i mindreforbruk ved årets slutt.

I løpet av 2014 ble det overført en 80 % stilling fra Ungdomstjenesten over til Psykisk helse som medførte en reduksjon i netto ramme i enheten.

Se for øvrig enhetens årsmelding for 2014.

Enhet for plan- og byggesak – merforbruk kr. 0,5 mill.

Nr	Tjeneste	Regnskap 2014	Rev. budsjett	Avvik	Budsjett 2014	Forbr %
3010	Plansaksbehandling	1 371 662	1 047 000	-324 662	1 072 000	131,01
3020	Byggesak	241 570	119 000	-122 570	124 000	203,00
3030	Kart og Oppmåling	-279 348	-381 000	-101 652	-325 000	73,32
3200	Kommunale skoger	0	14 000	14 000	14 000	0,00
3290	Land- og skogbrukskont.	556 109	704 000	147 891	710 000	78,99
3355	Universell utforming	0	0	0	0	0,00
3600	Naturforvaltning	110 048	0	-110 048	0	0,00
3602	Fallvilt - komm.fond	0	0	0	0	0,00
07	Plan & byggesak	2 000 041	1 503 000	-497 041	1 595 000	133,07

Kommentar:

Enheten avslutter året med et merforbruk på ca 500' som i hovedsak er en følge av plankostnader knyttet til arkeologiske undersøkelser på Østebø, samt prosjektutgifter ifm Naturtypekartlegging.

Enhetens inntekter svinger med etterspørselen i markedet, men har i 2014 vært positivt, og enheten har akkurat klart inntektsbudsjettet totalt sett.

Enheten har avsluttet prosjektet med skanning av byggesaksarkivet, og har blitt tilført ca 930' fra disposisjonsfond til dekning av påløpte kostnader på dette i 2014.

Se for øvrig enhetens årsmelding for 2014.

Enhet for eiendom og tekniske tjenester – mindreforbruk kr. 0,48 mill.

Nr	Tjeneste	Regnskap 2014	Rev. budsjett	Avvik	Budsjett 2014	Forbr %
1204	Kantine kommunehuset	25 920	118 000	92 080	118 000	21,97
1210	Eiendomsforvaltning	1 945 819	2 190 000	244 181	2 192 000	88,85
1300	Drift av adm bygg	2 722 717	3 081 000	358 283	2 897 000	88,37
2211	Drift av barnehagelokaler	1 961 736	2 079 000	117 264	2 046 000	94,36
2221	Drift av skolelokaler	10 908 983	10 943 000	34 017	9 716 000	99,69
2610	Drift av institusjoner	5 230 298	4 367 000	-863 298	4 317 000	119,77
2650	Utleieboliger	978 423	1 534 000	555 577	1 433 000	63,78
2651	Kommunale festetomter	-173 995	-180 000	-6 005	-180 000	96,66
3253	Utleie næringsbygg/areal	-133 767	-345 000	-211 233	-343 000	38,77
3300	Tilskudd til Øysangfergen	425 000	425 000	0	425 000	100,00
3320	Kommunale veier	5 703 728	5 446 000	-257 728	5 470 000	104,73
3321	Parkering	-494 843	-509 000	-14 157	-520 000	97,22
3336	Miljø og trafikksikkerhetstiltak	790 990	944 000	153 010	944 000	83,79
3350	Parker og lekeplasser	621 986	493 000	-128 986	406 000	126,16
3380	Forebyggende arbeid	657 000	340 000	-317 000	340 000	193,24
3390	Brannvesen	6 259 458	7 623 000	1 363 542	7 627 000	82,11
3391	Oljevernberedskap	44 884	45 000	116	45 000	99,74
3600	Naturforvaltning	464 924	494 000	29 076	465 000	94,11
3607	Risør Havnevesen	-2 047 503	-2 411 000	-363 497	-2 424 000	84,92
3800	Drift av idrettsanlegg	409 044	342 000	-67 044	344 000	119,60
3802	Idrettslokaler	599 316	639 000	39 684	644 000	93,79
3810	Idrettsbygget	1 379 083	1 289 000	-90 083	1 288 000	106,99
3811	Idrettshallen	848 840	838 000	-10 840	843 000	101,29
3860	Kommunale kulturbygg	1 838 089	1 472 000	-366 089	977 000	124,87
3901	Presteboliger	-11 397	176 000	187 397	55 000	-6,48
3935	Invest. i kirkegårder mm	4 000	4 000	0	0	100,00
09	Eiendom & tekniske tjenester	40 958 733	41 437 000	478 267	39 125 000	98,85

Kommentar:

Enheten avslutter 2014 med et mindreforbruk på ca. 0,48 mill som følge av mange innvirkende årsaker.

Lønnskostnadene i enheten har et mindreforbruk på ca. 447' som følge av vakanser innenfor renhold, vaktmestre.

På inntektssiden gir salgsinntektene på utleie merinntekter på totalt ca.587' hvor utleieboliger er hovedposten, som skyldes at enheten har fått flere utleieenheter enn budsjettet, og noe mindre tomgang.

På kostnadssiden har enheten brukt ca. 4,2 mil på materialer og vedlikehold av kommunale bygg. Det er ca 1,3 mill mer enn budsjett, hvor utgifter på

institusjoner, utleieboliger, næringsbygg og idrettslokaler utgjør hovedelementene av disse merkostnadene. Enheten fikk tilført ca 1,3 mill ekstra fra disposisjonsfondet gjennom året til dekning av akutte vedlikeholdstiltak, Innenfor tekniske tjenester har enheten hatt besparelser på ca 1 mill knyttet til Østre Agder Brannvesen, men sviktet på kostnadssiden innenfor havn med ca 364' som følge av vedlikeholdskostnader og havnevertfunksjonen. Kommunale veier ble kompensert med ca 1,2 mill fra disposisjonsfondet gjennom året som følge av ekstraordinære kostnader til brøyting vinteren-14. Se for øvrig enhetens årsmelding for 2014.

Enhet for barneskoler – merforbruk kr. 1,63 mill.

Nr	Tjeneste	Regnskap 2014	Rev. budsjett	Avvik	Budsjett 2014	Forbr %
1200	Administrasjon	1 963 867	2 228 000	264 133	4 080 000	88,14
2010	Kommunale barnehager	14 791 317	14 484 000	-307 317	13 405 000	102,12
2011	Private barnehager (tilsk)	26 126 301	24 000 000	-2 126 301	24 000 000	108,86
2020	Grunnskoleundervisning	41 839 635	43 593 500	1 753 865	43 030 500	95,98
2113	Førskoletiltak	2 636 623	2 463 000	-173 623	2 498 000	107,05
2114	Førskoletiltak minoritetsbarn	11 000	11 000	0	0	100,00
2150	SFO	1 916 203	1 115 500	-800 703	1 135 500	171,78
2151	FFO (Fotball Fritids Ordningen)	3 900	0	-3 900	0	0,00
2230	Skoleskyss	2 213 456	1 975 000	-238 456	1 975 000	112,07
11	Barneskoler & barnehager	91 502 302	89 870 000	-1 632 302	90 124 000	101,82

Kommentar:

Enheten avslutter 2014 med et samlet merforbruk på ca 1,6 mill, hvor hovedvekten ligger på kostnader til private barnehager.

Barneskolene avslutter med et samlet mindreforbruk på ca 1,7 mill som reduseres av et merforbruk i SFO på ca 0,8 mill. Mindreforbruket i barneskolene knyttes til innsparinger på lønn, og økte refusjoner/tilskudd. Merforbruket i SFO skyldes i stor grad svikt i oppholdsbetaling og at driftskostnadene ikke har kunnet reduseres til tross for færre elever i SFO.

Kostnader til skoleskyss fikk et merforbruk på ca 238'.

Innenfor barnehager har styringen i de kommunale barnehagene vært god og avslutter 2014 med et merforbruk på ca. 307' hovedsakelig som følge av feilbudsjettert lønn på en enkeltressurs.

Kostnader knyttet til barn i private barnehager og andre kommuner var budsjettert med ca. 24 mill, men endte opp med en kostnad på ca 25,8 mill etter avregning. Som følge av endring i tolkningen i beregningen tilskuddet skulle budsjettet vært oppjustert med ca 1,8 mill ifht opprinnelig budsjett.

Se for øvrig enhetens årsmeldinger for 2014.

Enhet for ungdomsskole og voksenopplæring – mindreforbruk kr. 1,6 mill.

Nr	Tjeneste	Regnskap 2014	Rev. budsjett	Avvik	Budsjett 2014	Forbr %
1204	Kantine ungdomskolen	-74 408	0	74 408	0	0,00
2020	Grunnskoleundervisning	22 891 748	23 318 000	426 252	23 343 000	98,17
2026	Gr.skole - andre kommuner	1 937 577	2 300 000	362 423	2 300 000	84,24
2130	Voksenoppl./Fremmedspråkl	1 118 892	1 954 000	835 108	1 993 000	57,26
2131	Voksenopplæring utv.hemm.	814 054	789 000	-25 054	802 000	103,18
12	Ungdomsskole og Voksenopplæring	26 762 271	28 361 000	1 598 729	28 438 000	94,10

Kommentar:

Ungdomsskolen avslutter året med et mindreforbruk på ca 500' gjennom nøktern drift gjennom året og økte refusjonsinntekter. Reduserte utgifter til elever i

andre kommuner bidrar med ytterligere ca 362' som følge av færre elever i denne ordningen. Totalt mindreforbruk på ca 863' hvorav ca 74' er knyttet til elevkantinen som er tatt inn i det kommunale regnskapet fra 2014. Disse midlene tilstrebes å føre tilbake til elevrådet.

På VIRK har elevsituasjonen vært mer krevende ved at bla asylmottaket har medført økt krav til aktivitet. En stor økning i elevmassen har medført økte lønns og driftskostnader, men også økte tilskudd og refusjonsinntekter. VIRK avslutter dermed med et mindreforbruk på ca 810'.

Totalt sett avsluttes enheten med et mindreforbruk på ca 1,67 mill i 2014.

Se for øvrig enhetenes årsmelding for 2014.

Enhet for kvalifisering – merforbruk kr. 1,75 mill.

Nr	Tjeneste	Regnskap 2014	Rev. budsjett	Avvik	Budsjett 2014	Forbr %
1200	Administrasjon	698 898	745 000	46 102	1 685 000	93,81
2021	PP-tjenesten	1 987 579	2 147 000	159 421	2 147 000	92,57
2320	Helsestasjonstjenester	3 830 136	3 572 000	-258 137	3 213 000	107,23
2322	Skolehelsestjeneste	194 621	249 000	54 379	251 000	78,16
2330	Helseråd tjenester	155 072	190 000	34 928	190 000	81,62
2410	Turnuskandidat	178 410	450 000	271 590	454 000	39,65
2411	Driftstilskudd leger	2 804 167	2 798 000	-6 167	2 798 000	100,22
2412	Driftstilskudd fysioterap	1 675 635	1 545 000	-130 635	1 545 000	108,46
2413	Legevakt og legevaktssentr	1 533 441	1 548 000	14 559	1 548 000	99,06
2419	Prosjekt - Diagnose, behandlig, re-/habiliter	-4 617	23 000	27 617	23 000	-20,07
2420	Sosialkontortjenester	4 739 403	4 712 000	-27 403	4 706 000	100,58
2421	Flyktningekontoret	1 558 107	1 657 000	98 893	1 648 000	94,03
2422	Annet foreb. H/S-arbeid (støttekontakter)	1 722 830	1 434 000	-288 830	1 446 000	120,14
2423	Forebyggende edrusk.arb.	-47 375	-25 000	22 375	-25 000	189,50
2440	Barnevernstjeneste	2 567 020	2 916 000	348 980	2 893 000	88,03
2510	Støttekont,tilsynsfør.mm	854 735	399 000	-455 735	413 000	214,22
2511	Besøks-og avlastn.hjem	1 024 194	1 208 000	183 806	1 216 000	84,78
2512	Barneverntiltak	411 184	825 000	413 816	825 000	49,84
2520	Fosterhjem	4 968 256	4 366 000	-602 256	4 407 000	113,79
2522	Plassering på institusjon	1 248 864	310 000	-938 864	310 000	402,86
2750	Introduksjonsstønad	4 008 505	3 475 000	-533 505	3 475 000	115,35
2760	Kvalifiseringsprogram	1 324 602	2 025 000	700 398	2 025 000	65,41
2810	Økonomisk sosialhjelp	5 458 448	3 853 000	-1 605 448	3 853 000	141,67
2811	Tilskudd til Komm.avgifte	6 798	10 000	3 202	10 000	67,98
2815	Økonomisk hjelp til flykt	3 581 984	2 700 000	-881 984	2 700 000	132,67
2830	Bolig tilskudd (husbank)	0	-90 000	-90 000	-90 000	0,00
2900	PP-tjenesten int.komm.samarbeid	0	0	0	0	0,00
8500	Flytningetilskudd	-12 793 675	-11 112 000	1 681 675	-11 112 000	115,13
13	Kvalifisering	33 687 222	31 930 000	-1 757 223	32 554 000	0,00

Kommentar:

Enheten går samlet med et merforbruk på ca. 1,75 mill når tallene til Enslige Mindreårige trekkes ut av totalene, og overføres til Habilitering.

Enheten har et krevende budsjett som er i stor grad bundet opp av statlige føringer for kostnader og er følgelig vanskelig å styre gjennom året.

Hovedtrekkene i merforbruket består av følgende elementer;

Flyktningsstjenesten går med et mindreforbruk på ca. 365' som består av en merkostnad på flyktningkontoret og økonomisk sosialhjelp flyktninger på ca. 783', som forsterkes av et merforbruk på introduksjonsprogrammet på ca. 533' og reduseres av en merinntekt på flyktningetilskudd på ca. 1,68 mill.

Sosialtjenesten går med et merforbruk på ca. 916' som består av et merforbruk på sosialkontortjenester og økonomisk sosialhjelp på ca. kr.1,6 mill, som reduseres av et mindreforbruk på kvalifiseringsprogrammet på ca. 700'.

Barnevernstjenesten går med et merforbruk på ca. 1 mill, som i hovedsak består av

- Barneverntjenesten mindreforbruk kr.349'

- Støttekontakter/tilsynsførere merforbruk kr.430',
- Besøks- og avlastningshjem mindreforbruk kr.183'
- Barneverntiltak mindreforbruk kr. 413'
- Fosterhjem merforbruk kr.602'
- Institusjonsplasseringer merforbruk kr. 938'.

Helsetjenesten fikk et merforbruk på ca. 19' som skyldes styrking av helsestasjonen pga økt aktivitet, etterjustering av tilskudd til fysioterapeuter og leger, og som oppveies av innsparinger på turnuslegen.

PPT et mindreforbruk på ca. 159' som følge av permisjoner og nøktern drift.

Se for øvrig virksomhetenes årsmeldinger for 2014.

5.7 INVESTERINGSREGNSKAPET 2014

Investeringsregnskapet for 2014 avsluttes i balanse i henhold til nye retningslinjer for avslutning av investeringsregnskapet.

Tabell 13
Investerings-
regnskapet
(Kilde: Risør
kommunes
regnskap)

ØKONOMISK OVERSIKT - INVESTERING				
	Regnskap	Revidert Budsjett	Budsjett	Regnskap i fjor
Sum investeringsinntekter	-19 039 917	-7 892 000	-400 000	-9 759 109
Sum investeringsutgifter	74 457 510	126 389 000	62 210 000	116 605 331
Brutto driftsresultat	55 417 593	118 497 000	61 810 000	106 846 222
Sum finanstransaksjoner	19 533 560	23 117 000	10 000 000	21 769 651
Finansieringsbehov	74 951 153	141 614 000	71 810 000	128 615 873
Sum finansiering	-74 951 154	-141 614 000	-71 810 000	-128 615 875
Udekket / Udisponert	0	0	0	0

Investeringsåret 2014 består av 69 større og mindre prosjekter som er listet opp i regnskapsskjema 2 B i regnskapsrapporten.

Ser vi på skjema «økonomisk oversikt investering» var det budsjettert med et finansieringsbehov på ca. kr.141,6 mill for 2014, men det reelle investeringsbehovet ble på ca. 74,9 mill, tilsvarende ca 53 % av budsjettert.

Disse investeringene er finansiert som følger

- Bruk av lånemidler kr.54,8 mill.
- Bruk av fond kr.15,6 mill.
- Annet kr.4,5 mill.

Det er tatt opp 61,3 mill i lån til investeringer i 2014 samt 12,3 mill til Startlån.

Det var budsjettert med låneopptak på 121,3 mill, hvorav ca. 35 mill skulle finansieres av ubrukte lånemidler fra tidligere år. Progresjonen i investeringsprosessene har stort etterslep, og gjennomføringsevnen gjenspeiler ikke forventningene i budsjettet. Følgelig blir man sittende med ca. 84 mill i ubrukte lånemidler fra tidligere års låneopptak inn i årsskifte.

De ubrukte lånemidlene vil bli brukt til finansiering av investeringene som er budsjettert inn i 2015.

Risør kommune har aktivert ca. 71,9 mill. i anleggsmidler i 2014, og avskrevet anleggsmidlene med ca. 22,9 mill.

Risør har hatt 2 store prosjekter (> 5 mill) i 2014:

- Rehabilitering Sandnes Ressursenter
- Risør barneskole

Prosjekt 0705 Rehabilitering Sandnes Ressursenter

	R-14	B-14	R-totalt	B-totalt
<i>Inv.utgifter</i>				
Lønnskostnader	111 282		454 922	
Byggetjenester	5 661 547	1 500 000	7 579 044	
Inventar/utstyr	0	9 500 000	0	
Innkjøp kunst	0		0	
Konsulent	172 901		647 542	
MVA-komp	1 452 497		2 050 459	
Sum inv.utgifter	7 398 227	11 000 000	10 731 967	0
<i>Andel mva</i>			23,6 %	
<i>Finansiering</i>				
Lån	-4 745 730	-9 800 000	-7 711 548	
Tilskudd	-1 200 000	-1 200 000	-1 200 000	
Annen finansiering			0	
Mva-komp	-1 452 497		-1 820 419	
Sum finansiering	-7 398 227	-11 000 000	-10 731 967	0

Prosjektet har gått over flere år, med oppstart i 2011. Rehabiliteringen er avsluttet med Hus 6 i løpet av 2014. Prosjektet er avsluttet med et lite mindreforbruk ifht til budsjett.

Prosjekt 1076 Renovering Risør barneskole (og 0152 utbedring Barneskolene)

	R-14	B-14	R-totalt	B-totalt
<i>Inv.utgifter</i>				
Lønnskostnader	377 128		416 199	
Byggetjenester	11 381 918	19 400 000	27 851 905	36 500 000
Inventar/utstyr	2 453 675		3 953 930	
Innkjøp kunst	0		115 000	
Konsulent	105 606		3 387 999	
MVA-komp	3 485 300		8 764 889	
Sum inv.utgifter	17 803 626	19 400 000	44 489 923	36 500 000
<i>Andel mva</i>	24,3 %		24,5 %	
<i>Finansiering</i>				
Lån	-11 318 326	-19 400 000	-33 918 381	-33 500 000
Tilskudd			0	
Annen finansiering	-3 000 000		-3 000 000	-3 000 000
Mva-komp	-3 485 300		-7 571 542	
Sum finansiering	-17 803 626	-19 400 000	-44 489 923	-36 500 000

Prosjekt 1076 Ombygning Risør barneskole skulle vært avsluttet i 2014, men som følge av utfordringer og tillegg underveis pågår prosjektet videre inn i 2015 for avslutning. Se egen sak til behandling april 2015 for ytterligere spesifisering av prosjektet.

Øvrige kommentarer til investeringsprosjekter

- **Kommunale utleieboliger (diverse prosjekt)**

Risør kommune har anskaffet 6 utleieboliger i 2014 gjennom Boligkoordinerende Enhet (BKE), hvorav 4 er finansiert i prosjekt 1406 Flyktningeboliger, 1 finansiert i prosjekt 1412 gjennom «gul sak» og 1 finansiert i prosjekt 1446 Boliger BKE. Totalt anskaffelseskostnad på kr.6,6 mill, delvis finansiert gjennom tilskudd fra Husbanken med kr.2,8 mill.

- **Tilfluktsrom (prosjekt 1066)**

Som følge av et statlig gjennomført tiltak gjennom Direktoratet for Samfunnssikkerhet og Beredskap (DSB) har Risør kommune oppgradert alle kommunens tilfluktsrom. Totalkostnad for oppgraderingen ble ca 940' som er finansiert av eget bundet investeringsfond.

- **Selvkostområdene (diverse prosjekt)**

Ihht hovedplan for Vann og Avløp har Risør kommune investert for ca 11,1 mill i VA-anlegg i 2014. Investeringsene finansieres av lån som kompenseres fra Selvkostområdene.

- **Dagsenter psykiatri (prosjekt 1072)**

Prosjektet har gått over 3 år med oppstart i 2012 og ferdigstillelse i 2014. Prosjektet har hatt en kostnadsramme på ca 6,8 mill, og endte opp med en investeringsutgift på ca 5,7 mill. Senteret er åpnet og i drift

Vurderinger rundt investeringsregnskapet

Investeringsbudsjettet og investeringsregnskapet har over lang tid hatt for lite fokus ifht dets viktighet. Investeringsene vi foretar griper inn i driftsregnskapet gjennom renter og avdrag. En styrking i økonomiavdelingen er foretatt i 2014 for å tilegne mer ressurser til oppfølging av investeringsregnskapet i kommunen fremover.

Etter flere år med store investeringsbudsjetter sitter Risør med en høy gjeldsbelastning ifht våre inntekter ca (95 %) og plasserer seg i øvre sjiktet i kommunenorge. Den høye gjeldsbelastningen er med å trekke kommunen ned på Kommunebarometeret som publiseres hvert år.

Budsjettene legges årlig ihht til Handlingsprogram/økonomiplan, og tilstrebes holdt innenfor handlingsregelen for låneopptak/nedbetaling. Dessverre har vi fått en utvikling hvor det kommer inn nye investeringstiltak løpende gjennom driftsårene som øker budsjettene vesentlig og som medfører at vi ikke vil kunne klare å holde oss innenfor nevnte handlingsregel.

Kommunen bør i periodene fremover fokusere på å holde seg innenfor vedtatt handlingsprogram/økonomiplan for å få kontroll på utviklingen. Administrasjon og politikere bør stille seg spørsmålet; «-står det i handlingsprogrammet?» hver gang det lanseres et nytt forslag. Er svaret nei, bør tiltaket sendes tilbake til administrasjonen for så å tas inn i neste års handlingsprogram/økonomiplan. Da vil tiltakene måtte prioriteres sammen med andre tiltak og konsekvensene kunne utredes mer grundig.

På denne måten vil administrasjonen få færre tiltak å håndtere gjennom året, og planleggingen av vedtatte tiltak bør kunne få en bedre kvalitet.

5.8 TILBAKEMELDING PÅ BUDSJETTVEDTAKET FOR 2014

Nedenfor gis en tilbakemelding på vedtakene som kom i tillegg til rådmannens innstilling i budsjettbehandlingen.

Pkt	Vedtak	Rådmannens oppfølging	Enhet
1	Avgifter og betalingssatser		
a	eiendomsskatten for 2014	OK	ETT
b	kommunale avgiftssatser (VAR)	OK	ETT
c	kommunale båtplasser	OK	ETT
d	Betalingsatser pr måned for måltider i SFO	OK	BARNESKOLER
e	Betalingsatser pr måned for mat og bleier i barnehage	OK	BHG
f	Oppholdsbetaling i kommunale barnehager	OK	BHG
g	Øvrige kommunale gebyrer som er omtalt i gjeldende gebyrregulativ økes generelt med 3%	OK	Alle
h	Dagtilbudet for hjemmeboende eldre styrkes med 1 million kroner for å sikre et tilbud for 25 hjemmeboende, særlig personer med demens.	OK	OMS
i	Enheten for helse og omsorg styrkes med 900 000 kroner. Hjemmetjeneste og kjøkkentjeneste prioriteres.	OK	OMS
j	Området psykiatri og rus styrkes med 700 000 kr, med spesiell vekt på tiltak mot ungdom (inkludert videregående skole) og bemanning av boliger for personer med psykiske lidelser.	OK	OMS
k	Barneskolen styrkes med 500 000 kr til tilpassa opplæring og tidlig innsats.	OK	BARNESKOLER
l	Det settes av 150 000 kr til tiltak for allmennpedagogiske tiltak (Kvello-modellen) i barnehage.	OK	BHG
m	Det avsettes 100 000 kr til tiltak for befolkningsøkning ved rekruttering og tilrettelegging for familier fra europeiske land.	OK	ORDFØRER
n	Tilskuddet til frivillige lag og foreninger innen kultur økes med 150 000 kr.	OK	KUL
o	Frisklivsarbeid, gjennom en Frisklivssentral eller andre folkehelse tiltak, økes med 100 000 kr.	OK	OMS
p	Det settes av 50 000 kr til markering av Grunnlovsjubileets 1814-2014 markering i Risør.	OK	RÅD
q	Fotballfritidsordningen fortsetter. Det gis en underskuddsgaranti på inntil 50 000 kr.	OK	BARNESKOLER
r	Det gis tilskudd til etablering av ny brygge på Limpon, 75 000 kr.	OK	ETT
s	Satsene på skolefritidsordningen SFO reduseres med 275 000 kr i forhold til rådmannens innstilling.	OK	BARNESKOLER
t	Felleskirkelig råd tilføres 150 000 kr til drift med vekt på vedlikehold av kirkebygninger og kirkegårder.	OK	RÅD
u	Hope oppvekstsenter tilføres 150 000 kr til kontinuerlig løpende opptak i barnehagen. Dette gjøres for å sikre rekruttering av barnefamilier til Hope/Sandnes/Fie.	OK	BHG
v	Utgifter til helårsåpent turistkontor reduseres med 100 000 kr ved framleie av turistkontor vinterstid.	OK	KUL
w	Det innføres normal parkeringsavgift fra 1. mai og ut året. Inntekten beregnes til 300 000 kr.	OK	ETT

Pkt	Vedtak	Rådmannens oppfølging	Enhet																																				
2	Bystyret godkjenner de investeringer som er vist i saksforarbeidet fordelt på satsningsområder: <table><thead><tr><th>Investeringsområde</th><th>Investerings- utgift</th></tr></thead><tbody><tr><td>Sum satsningsområde "Attraktivitet"</td><td>6 450</td></tr><tr><td>Sum satsningsområde "Diverse"</td><td>14 060</td></tr><tr><td>Sum satsningsområde "Kunnskap"</td><td>13 400</td></tr><tr><td>Sum satsningsområde "Regional utvikling"</td><td>38 300</td></tr><tr><td>Sum investeingsutgifter alle satsningsområder</td><td>72 210</td></tr></tbody></table> Årets investeringer foreslås finansiert som følger: <table><thead><tr><th>Finansiering</th><th>Beløp</th></tr></thead><tbody><tr><td>Bruk av fond</td><td>kr 10 500 000</td></tr><tr><td>Salgsinntekter/tilskudd</td><td>kr 400 000</td></tr><tr><td>Låneopptak</td><td>kr 61 310 000</td></tr><tr><td>Totale investeringsutgifter</td><td>kr 72 210 000</td></tr></tbody></table> Lånefinansieringen tas opp ihht vedtatt finansreglement med nedbetalingstid 30 år.	Investeringsområde	Investerings- utgift	Sum satsningsområde "Attraktivitet"	6 450	Sum satsningsområde "Diverse"	14 060	Sum satsningsområde "Kunnskap"	13 400	Sum satsningsområde "Regional utvikling"	38 300	Sum investeingsutgifter alle satsningsområder	72 210	Finansiering	Beløp	Bruk av fond	kr 10 500 000	Salgsinntekter/tilskudd	kr 400 000	Låneopptak	kr 61 310 000	Totale investeringsutgifter	kr 72 210 000	OK															
Investeringsområde	Investerings- utgift																																						
Sum satsningsområde "Attraktivitet"	6 450																																						
Sum satsningsområde "Diverse"	14 060																																						
Sum satsningsområde "Kunnskap"	13 400																																						
Sum satsningsområde "Regional utvikling"	38 300																																						
Sum investeingsutgifter alle satsningsområder	72 210																																						
Finansiering	Beløp																																						
Bruk av fond	kr 10 500 000																																						
Salgsinntekter/tilskudd	kr 400 000																																						
Låneopptak	kr 61 310 000																																						
Totale investeringsutgifter	kr 72 210 000																																						
3	Det fastsettes følgende netto driftsrammer for budsjettet i 2014: <table><thead><tr><th colspan="2">Budsjett 2014</th></tr><tr><th></th><th>Vedtatt budsjett 2014</th></tr></thead><tbody><tr><td>Rådmannen</td><td>31 383 000</td></tr><tr><td>Støttefunksjoner</td><td>10 025 000</td></tr><tr><td>Habilitering</td><td>28 469 000</td></tr><tr><td>Omsorg</td><td>93 421 000</td></tr><tr><td>Kultur</td><td>11 121 000</td></tr><tr><td>Plan og byggesak</td><td>1 595 000</td></tr><tr><td>VAR</td><td>0</td></tr><tr><td>Eiendom og tekniske tjenester</td><td>39 125 000</td></tr><tr><td>Barnehage og barneskole</td><td>90 169 000</td></tr><tr><td>Ungdomskole/VIRK</td><td>28 393 000</td></tr><tr><td>Kvalifisering</td><td>30 934 000</td></tr><tr><td>Sum driftsenhetene</td><td>364 635 000</td></tr><tr><td>Felles</td><td>-366 963 000</td></tr><tr><td>Avsetninger</td><td>2 328 000</td></tr><tr><td>Sum fellesområdene</td><td>-364 635 000</td></tr><tr><td>Kontrollsum</td><td>0</td></tr></tbody></table>	Budsjett 2014			Vedtatt budsjett 2014	Rådmannen	31 383 000	Støttefunksjoner	10 025 000	Habilitering	28 469 000	Omsorg	93 421 000	Kultur	11 121 000	Plan og byggesak	1 595 000	VAR	0	Eiendom og tekniske tjenester	39 125 000	Barnehage og barneskole	90 169 000	Ungdomskole/VIRK	28 393 000	Kvalifisering	30 934 000	Sum driftsenhetene	364 635 000	Felles	-366 963 000	Avsetninger	2 328 000	Sum fellesområdene	-364 635 000	Kontrollsum	0	OK	
Budsjett 2014																																							
	Vedtatt budsjett 2014																																						
Rådmannen	31 383 000																																						
Støttefunksjoner	10 025 000																																						
Habilitering	28 469 000																																						
Omsorg	93 421 000																																						
Kultur	11 121 000																																						
Plan og byggesak	1 595 000																																						
VAR	0																																						
Eiendom og tekniske tjenester	39 125 000																																						
Barnehage og barneskole	90 169 000																																						
Ungdomskole/VIRK	28 393 000																																						
Kvalifisering	30 934 000																																						
Sum driftsenhetene	364 635 000																																						
Felles	-366 963 000																																						
Avsetninger	2 328 000																																						
Sum fellesområdene	-364 635 000																																						
Kontrollsum	0																																						
4	Det fremlagte forslag til budsjett for Risør kommunes budsjett for 2014 vedtas med de investeringer og de netto driftsrammer som fremkommer i saksforarbeidet og med de endringer som framgår av forannevnte punkter.	OK																																					
5	Barnevernet ønskes styrket. Bevilgninger avventes i forhold til etablering av interkommunalt barnevern. Rådmannen kommer tilbake til en egen sak.	OK, Samarbeidet er forventet i drift 1/1-2016	RÅD/ash																																				
6	I følge Kostra-tall har Risør i flere år ligget høyt på utgifter til skole, SFO og barnehage sammenlignet med tilsvarende kommuner. Samtidig er det enighet om at det skal satses på denne sektoren i årene framover. Det er viktig å finne årsaken(e) til det høye kostnadsnivået og identifisere eventuelle tiltak som kan redusere dette. Komite for barnehage, skole og voksenopplæring bes om å ta tak i denne problemstillingen og rapportere til bystyret i løpet av første halvår 2014.		RÅD/ibl																																				
7	Flyktninger som er bosatt i kommunen trenger språkopplæring gjennom språkopplæringsplasser. Risør kommune må ta et større ansvar for å tilrettelegge for slik språkopplæring og bør ha mellom 10 og 15 flyktninger i språkopplæring i løpet av 2014, spesielt innen drift- og vaktmesteroppgaver.	Risør har 10 stk inne på språkopplæring gjennom 2014, primært innen helse og oppvekst	STØ																																				
8	Det arbeides systematisk for kompetanseheving blant lærere i skolen, først og fremst gjennom programmet Kompetanse for Kvalitet (KFK), men også kompetansedeling lærere i mellom. Kostnadene dekkes innenfor enhetens rammer.	OK	RÅD/ibl																																				

Pkt	Vedtak	Rådmannens oppfølging	Enhet
9	Grunnlovjubileet 1814-2014 markeres ved hjelp av frivillig innsats og en komite ledet av ordføreren. Kostnadene dekkes innenfor eksisterende budsjettammer.	OK	ORDFØRER
10	Ved et positivt vedtak fra Aust-Agder fylkeskommune om oppjustering av Kvernvikveien, avsetter bystyret kr 180 000 til å dekke renter og avdrag ved kommunens forskuttering. Rådmannen kommer tilbake med sak til bystyret	Vedtak i AAFK var negativt og følgelig er tiltaket ikke kommet til realisering	
11	Det arbeides for mer effektiv utnyttning av eksisterende kommunale boliger og en gjennomgang av kommunens totale boligbehov. Utgifter dekkes innenfor enhetens rammer.	OK, BKE er opprettet og håndterer behov for kommunale boliger (kjøp/salg) i samarbeid med BU	RÅD/sig
12	I følge Kostra-tall ligger Risør nå høyt på utgifter til administrasjon sammenlignet med tilsvarende kommuner. Det er viktig å finne årsaken(e) til det høye kostnadsnivået og identifisere eventuelle tiltak som kan redusere dette. Rådmannen bes om å ta tak i denne problemstillingen og rapportere til formannskapet i løpet av første halvår 2014.	Arbeidet er påstartet og analysert, men tilbakerapportering til FMS er ikke utført i 2014	RÅD
13	Bystyret har en målsetting om på sikt å redusere antall administrative stillinger. En nedtrapping bør fortrinnsvis skje ved naturlig avgang. Saken tas opp som drøftingssak i formannskapet i løpet av første halvår 2014 og innarbeides i langtidsbudsjettet for 2015 – 2019.	OK	RÅD
14	Det såkalte premieavviket, som er differansen mellom den beregnede pensjonskostnaden kommunen skal betale inn til pensjonsselskapene og det beløpet kommunen faktisk har betalt, er blitt en betydelig byrde for kommunene. Det stadig voksende premieavviket, som skal nedbetales over 10 år, er for Risør på over 40 millioner kroner. Denne gjelda gir kommunen store utfordringer i årene framover med å få balanse i økonomien. Risør bystyre ber KS om å samordne et krav overfor regjeringen og Stortinget om at staten dekker premieavviket for kommunesektoren. Dette fordi premieavviket kom som en følge av forskriftsendring fastsatt av KRD, og nedbetalingen vil gjøre det svært vanskelig å gjennomføre Stortingets krav til velferdsstandard i kommunene, slik som Barnehagereformen, Samhandlingsreformen, økt lærertetthet i skolene, og kvalitet i pleie- og omsorg.	Notat oversendt KS juli 2014. Ingen videre handlinger er skjedd utover dette.	STØ
15	Det statlige tilskuddet som følger Asylmottaket er ikke arbeidet inn i kommunens driftsbudsjett for 2014. Bystyret ønsker en sak om hvordan disse midlene skal disponeres inn for bystyret innen februar 2014. Disponeringen av tilskuddet skal foruten å hensynta asylsøkernes liv og helse bidra til god integrering og gode relasjoner mellom asylsøkerne og lokalsamfunnet.	OK, midler er fordelt ut etter faktisk forbruk der hvor kostnadene er påløpt.	RÅD/ash
16	Sønedeled Vel gis et tilskudd på kr 30 000,- til blomster og beplantning på Sønedeled. Midlene hentes fra eiendom og drift.	OK	ETT

5.9 KOSTRA

KOSTRA er et nasjonalt informasjonssystem for å frembringe relevant styringsinformasjon om kommunal virksomhet. Informasjonen om kommunale tjenester og bruken av ressurser på ulike tjenesteområder registreres og sammenstilles på en måte som bør være relevant og interessant for beslutningstakere både nasjonalt og lokalt.

Informasjonen skal tjene til bedre grunnlag for analyse, planlegging og styring, herunder gi grunnlag for å vurdere om nasjonale mål oppnås. KOSTRA tar sikte på forenkling av innrapporteringen fra kommunesektoren til staten med utgangspunkt i prinsippene om at dataene i størst mulig grad skal være nyttige for både kommunesektoren og staten, og at dataene bare skal registreres en gang med sikte på anvendelse flere ganger.

Kommunenes frist for innrapportering til Statistisk sentralbyrå (SSB) er 15. februar. SSB publiserer så foreløpige tall 17. mars, mens de endelige tallene offentliggjøres 15. juni. Publiseringen skjer på nettstedet www.ssb.no/kostra.

I bruken av KOSTRA tall for sammenlikning er følgende sammenlikningstall brukt så langt mulig:

- **Tall fra Tvedestrand kommune** Tvedestrand er ikke i samme kommunegruppe som Risør, men sammenlignbar på mange områder.
- **Tall fra Kragerø kommune** Kragerø er ikke i samme kommunegruppe som Risør, men er sammenlignbar på mange områder.
- **Fylkesgjennomsnitt fra Aust-Agder**
- **Gjennomsnittstall for landet utenom Oslo**
- **Gjennomsnittstall for KOSTRA gruppe 11** (som Risør er en del av)

6) Utvikling på indikatorer i Kommuneplan 2014-2025

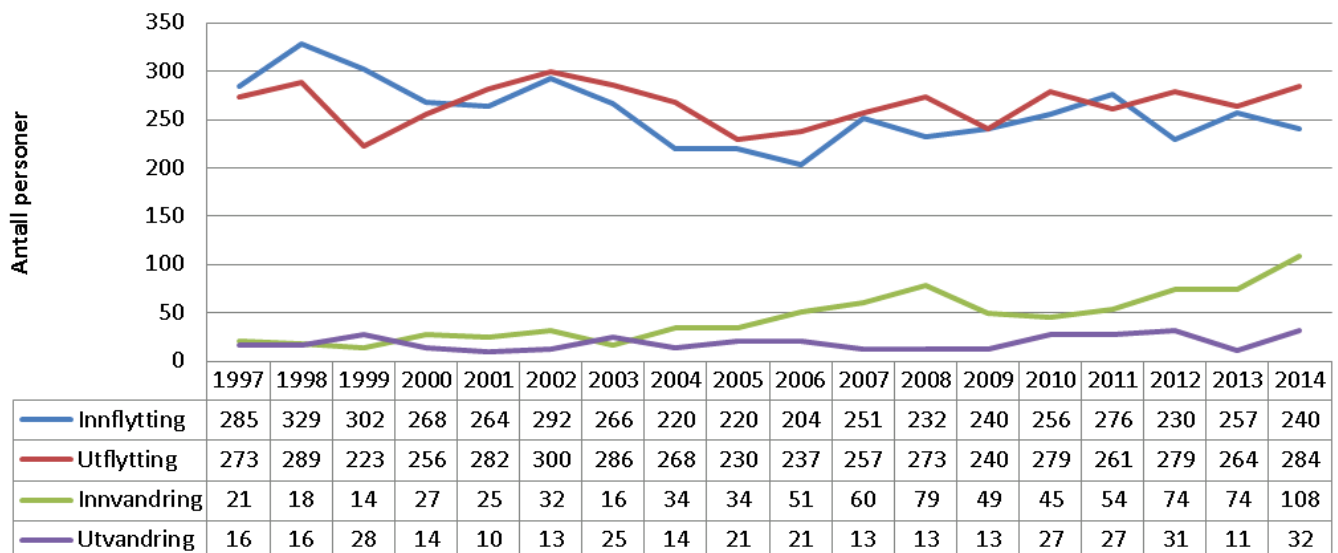
Blant de største utfordringene for Risør er lav befolkningsvekst og alderssammensetning. Det er høyere levealder og innvandring som gjør at befolkningstallet ikke går ned. Dette og andre utviklingstrekk er beskrevet nærmere i Utfordringsdokumentet som ble laget i forbindelse med kommuneplanarbeidet i 2013.

Utviklingen er belyst nærmere i virksomhetenes årsmeldinger, og i dokumentet *Resultat på indikatorer i Kommuneplan 2014-2025*.

Befolkningsutvikling

Figur 24:
Folkemengde 1.
januar (K) (Kilde:
SSB Tabell: 07459)

Aldersgruppe	2000	2006	2010	2011	2012	2013	2014	2015
0-5 år	467	397	412	401	431	397	406	410
6-15 år	915	902	828	820	789	817	792	770
16-19 år	369	386	393	388	362	356	372	388
20-66 år	4080	4068	4144	4138	4192	4148	4146	4117
67-79 år	751	659	704	709	725	764	814	876
80-89 år	361	368	324	326	319	281	283	266
90 år +	57	83	89	89	81	85	86	82
Totalt	7000	6863	6894	6871	6899	6848	6899	6909

Figur 25: Tall ved utgangen av året. Som flytting regnes flytting for en person mellom to norske kommuner eller mellom en norsk kommune og utlandet. Hvis en person flytter flere ganger innen samme kalenderår, teller hver gang som en flytting. (Kilde: SSB Tabell: 01223)

7) Handlingsprogram 2014-17

Tiltak som er gjennomført/videreføres i drift i 2014

Tiltak som er videreført i handlingsprogram for 2015-18

Tiltak som ikke ble prioritert i handlingsprogram for 2014-2017 eller avventes

Tiltak/Utredning/Pådriver	Status	Ansvar	Omtalt av
Kunnskap: Vi skal ha skoleresultater over landsgjennomsnittet			
Oppvekstplan (U)	HP 2015-18	RÅD	RÅD, UNG
Risør barneskole (T)	Gjennomført	ETT	ETT
ENØK svømmehallen (T)	Ikke prioritert	ETT	ETT
IT utstyr (T)	Gjennomført	BS	
Ungt entreprenørskap (T)	Videreføres i drift	RÅD	RÅD, BS, UNG
Kunnskap: Vi skal utvikle talenter innen kunst, kultur og idrett			
Ingen konkrete tiltak i Handlingsprogram 2014-17			
Regional utvikling: Vi skal styrke det interkommunale samarbeidet			
Ny kommunestruktur (U)	HP 2015-18	RÅD	RÅD
Felles barnevern (U)	Gjennomført	BVT	BVT
Felles barnevern (T)	HP 2015-18	BVT	BVT
Håndholdte enheter til Habilitering og Omsorg (T)	HP 2015-18	OMS/HAB	HAB
Interkommunalt samarbeid om kart- og oppmålingstjenester (U)	HP 2015-18	RÅD	BYG
Regional utvikling: Vi skal delta aktivt i utvikling av regionen			
Næringsplan (U)	HP 2015-18	RÅD	RÅD
BeyondRisør (U)	HP 2015-18	RÅD	RÅD
Miljøsertifisering – Miljøfyrtårn (T)	Videreføres i drift	ETT	ETT
Attraktivitet: Vi skal være en kommune der flere flytter inn enn ut			
Utvidelse av Fargeskrinet Barnehage (U)	Gjennomført	BHG	BHG
Utvidelse av Trollstua (Randvik) Barnehage (T)	Utredet. Avventer behov. HP 2015-18	BHG	BHG
Ny Barnehage på Akland / Moen (U)	Utsatt. Avventer behov. HP 2015-18	BHG	BHG
Åpningstider i barnehagene (T)	Videreføres i drift	BHG	
Flyktninger – mottak og boliger (T)	HP 2015-18: Komm. utleieboliger	NAV	NAV
Rehabilitering ungdomshuset (U/T)	Avventer. Se Bruk av ledige sentrumsbygg	ETT	ETT
Bruk av ledige sentrumsbygg (U)	HP 2015-18: Øvings- og produksjonslokale	KUL	KUL
Oppgradering av lekeplasser og løkker (T)	Gjennomført	ETT	ETT
Arealanalyse Leideren / Flisvika inkludert kyststi (U)	HP 2015-18	RÅD	RÅD
Utbedring av Kvernvikveien (U)	Videreføres i drift	ETT	ETT
Båthavn Sønedeled / Jeppstrand (U)	HP 2015-18	ETT	ETT

Tiltak/Utredning/Pådriver	Status	Ansvar	Omtalt av
Oppgradering av kommunale veier - fast dekke (T)	HP 2015-18	ETT	ETT
FV 416 (P)	HP 2015-18	BYG	
Stamveinett – E18 parsell Vinterkjær (P)	HP 2015-18	RÅD	RÅD
Hovedplan vann og avløp (T)	HP 2015-18	ETT	ETT
Oppgradering av renseanlegget på Røed (T)	HP 2015-18: Hovedplan VA	ETT	ETT
Bossvik – Hjembu - Røed avløp (T)	Ikke behov	ETT	ETT
Tangengata - vann og avløp (T)	Avventer - Flisvika	ETT	ETT
Vann og avløp Røysland krets (U)	HP 2015-18: Hovedplan VA	ETT	ETT
Vann og avløp Gjernes (T)	HP 2015-18	ETT	ETT
Buvikveien & Fiskerihavn (T)	HP 2015-18	ETT	ETT
Reguleringsplan Hasalen (U)	HP 2015-18	BYG	BYG
Næringsarealer (T)	HP 2015-18	RÅD	RÅD
Bio-varme Moland øst (U)	Ikke behov	RÅD	
Markedsføring (T)	Gjennomført	BYG	RÅD
“Risør Vekst” (U)	HP 2015-18	RÅD	RÅD
Attraktivitet: Vi skal ha mer besøk			
Utstyr til parkeringsordningen (T)	Gjennomført	ETT	ETT
Parkering i sentrum (U)	HP 2015-18	RÅD	RÅD
Det historiske Risør (U/T)	HP 2015-18	KUL	KUL, BYG
Stangholmen (T)	HP 2015-18	ETT	ETT
Kommunale kaier (T)	HP 2015-18	ETT	ETT
Moen (T)	HP 2015-18	ETT	BYG
Omlegging av Risør Frivilligsentral (T)	Gjennomført	KUL	KUL
Omlegging av turistinformasjonen (T)	HP 2015-18	KUL	KUL
Utvikling av Torvet (T)	Ikke prioritert	RÅD	
Bobiler (U)	HP 2015-18	RÅD	RÅD
Organisasjons-/tjenesteutvikling: Administrasjonen			
Kommuneplan (U)	Gjennomført 2014	RÅD	RÅD
Plan for avvikling av uønsket deltid (U)	HP 2015-18	STØ	STØ
Evalueringsplan av seniortiltak (U)	HP 2015-18	STØ	STØ
Kompetanseplan (U)	HP 2015-18	RÅD	RÅD
Revisjon av internkontrollsystem (T)	Videreføres i drift	RÅD	RÅD
Vitinn (U/T)	Avviklet 2014	STØ	
Rullering av planstrategi (U)	HP 2015-18	RÅD	RÅD
Organisasjons-/tjenesteutvikling: Helse og omsorg			
Rehabilitering Sandnes ressurscenter (T)	Gjennomført	ETT	ETT, HAB
Tilpasning Linken (T)	HP 2015-18	ETT	ETT, HAB

Tiltak/Utredning/Pådriver	Status	Ansvar	Omtalt av
Dagsenter psykiatri (T)	Gjennomført	ETT	ETT, OMS
Styrke bemanning av boliger for personer med psykiske lidelser (T)	HP 2015-18: Bemanning psykisk helse	OMS	OMS
Bemanning psykisk helse (T)	HP 2015-18	OMS	OMS
“Psykisk helse barn og unge i skolen” (T)	Vurderes i drift	RÅD	Helse
Frisklivsentral (T)	HP 2015-18	OMS	OMS
Tilpasse Tjennasenteret (U)	HP 2015-18: Komm. Utleieboliger og Fremtidige helsetj.	OMS	
Kommunale utleieboliger (U)	Gjennomført	RÅD	RÅD, NAV, ETT
Etablering av kommunalt hjelpemiddellager (U)	HP 2015-18: Komm. utleieboliger	OMS	
Forebygge innleggelser på sykehus (T)	HP 2015-18: Frisklivsentral	OMS	
Legevaktjenesten (U)	Gjennomført	RÅD	
Etablering av kommunalt øyeblikkelig hjelp døgnopphold tilbud (T)	HP 2015-18	RÅD	RÅD, OMS
Garasjer til beboere i Orreveien ressurscenter (T)	HP 2015-18	ETT	ETT, HAB
Kommunelegefunksjonen (U)	Gjennomført	RÅD	RÅD, Helse
Samlokalisering av helsetjenester i Helsehus (U)	HP 2015-18: Fremtidige helsetjenester	RÅD	RÅD
Organisasjons-/tjenesteutvikling: Sosiale tjenester			
Forsterkede boliger til bostedsløse (T)	HP 2015-18: Komm. utleieboliger	RÅD	RÅD, NAV, ETT
SLT modellen (T)	Videreføres i drift	OMS	
Organisasjons-/tjenesteutvikling: Tekniske tjenester og forvaltning			
Etterslep fornying biler/maskiner (T)	HP 2015-18	ETT	ETT
Økt bemanning av vaktmester- og tekniske driftstjenester (T)	HP 2015-18	ETT	ETT
Landbruk i fokus (T)	HP 2015-18	BYG	BYG
Nytt verksted / brannstasjon (T)	HP 2015-18	ETT	ETT
Utvidelse av kirkegård / minnelund (T)	HP 2015-18	ETT	ETT
Vedlikeholdsplan for kommunale bygg (U)	HP 2015-18	ETT	ETT
Oppgradering av kommunale areal på øyene i skjærgård/fjorder (T)	Gjennomført	ETT	ETT
Kommunale bruer (T)	Videreføres i drift	ETT	ETT
Skilting av nye veinavn (T)	Videreføres i drift	ETT	ETT
Gamle kommunale eiendomssaker (T)	HP 2015-18	BYG	BYG
Organisasjons-/tjenesteutvikling: Kultur			
Ny Risørbok (T)	HP 2015-18	KUL	KUL